

רשומות

ספר החוקים

12 באפריל 2016

2551

ד' בניסן התשע"ו

עמוד

838 חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016.

תיקונים עקיפים:

חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002 – ביטול החוק

תיקון חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972 – מס' 5

תיקון חוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981 – מס' 12

תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 – מס' 20

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 – מס' 97

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016*

פרק א': מטרה

1. מטרה (א) מטרתו של חוק זה לקבוע הסדר כולל לשיתוף בנתוני אשראי, ובו הוראות לעניין איסוף נתוני אשראי ממקורות המידע הקבועים בחוק, שמירתם במאגר מידע מרכזי המופעל בידי בנק ישראל ומסירת נתוני אשראי ממנו ללשכות אשראי לשם עיבודם והעברתם, בין השאר לנותני אשראי, תוך שמירה על עניינם של הלקוחות ועל פרטיות הלקוחות שהנתונים מתייחסים אליהם ומניעת פגיעה בה במידה העולה על הנדרש, והכול למטרות אלה:

(1) הגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי;

(2) הרחבת הנגישות לאשראי;

(3) צמצום ההפליה במתן אשראי והפערים הכלכליים;

(4) יצירת בסיס מידע לא מזוהה שישימש את בנק ישראל לשם ביצוע תפקידיו.

(ב) לצד ההסדר הכולל לשיתוף בנתוני אשראי האמור בסעיף קטן (א), חוק זה נועד לקבוע הסדר לעניין איסוף, ניהול והחזקה, דרך עיסוק, של נתוני אשראי על יחידים בפעילותם כעוסקים בלבד, לשם מסירתם לאחר.

פרק ב': הגדרות

2. הגדרות בחוק זה –

"בעל עניין" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי);

"דוח אשראי" – דוח המכיל נתוני אשראי, כמשמעותו בסימן ב' לפרק ז';

"דוח ריכוז נתונים" – דוח ריכוז נתונים רגיל ודוח ריכוז נתונים מלא;

"דוח ריכוז נתונים רגיל" – דוח לגבי לקוח הכולל את המידע שנכלל עליו במאגר בשלוש השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה לקבלת הדוח;

"דוח ריכוז נתונים מלא" – דוח לגבי לקוח הכולל את המידע שנכלל עליו במאגר;

"דירוג אשראי" – הערכת הסיכוי שלקוח יעמוד בפירעון התשלומים שבהם הוא מתחייב;

"הוועדה" – ועדת הכלכלה של הכנסת;

"חברת חשמל" – בעל רישיון ספק שירות חיוני ובעל רישיון הספקה כהגדרתם בחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996¹;

"חוק בנק ישראל" – חוק בנק ישראל, התש"ע-2010²;

"חוק הבנקאות (רישוי)" – חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981³;

"חוק הגנת הפרטיות" – חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981⁴;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999⁵;

* התקבל בכנסת ביום י"ט באדר ב' התשע"ו (29 במרס 2016); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 954, מיום כ"ט בתשרי התשע"ו (12 באוקטובר 2015), עמ' 2.

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 208.

² ס"ח התש"ע, עמ' 452.

³ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

⁵ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

“חוק העונשין” – חוק העונשין, התשל”ז-1977⁶;

“חיוויי אשראי” – חיווי בשאלה אם לתת אשראי ללקוח, כמשמעותו בסימן ג’ לפרק ז’;

“לקוח” – יחיד שאינו קטין, לרבות בפעילותו כעוסק;

“לשכת אשראי” – מי שבידו רישיון שירות נתוני אשראי;

“לשכת מידע על עוסקים” – מי שבידו רישיון שירות מידע על עוסקים;

“המאגר” – מאגר נתוני אשראי שהוקם לפי פרק ה’;

“מידע מזוהה” – מידע הכולל פרט מזהה של לקוח, או מידע שפרטים מזהים של לקוח הופרדו ממנו אך ניתן במאמץ סביר לזהות את הלקוח שאליו מתייחס המידע;

“מידע לא מזוהה” – מידע על לקוח שאינו מידע מזוהה;

“מיופה כוח בתמורה” – מי שלקוח ייפה את כוחו לקבל לגביו דוח ריכוז נתונים רגיל ומתקיים בו אחד מהמפורטים להלן, ולמעט לשכת אשראי שניתן לה ייפוי כוח כאמור מאת לקוח לשם קבלת שירותים ממנה המתבססים על נתוני אשראי כאמור בסעיף 13(2):

(1) הוא מקבל תמורה בעד קבלת דוח ריכוז הנתונים הרגיל בעבור הלקוח או בעד מתן שירות על בסיס דוח כאמור;

(2) הוא מקבל דוחות ריכוז נתונים רגילים בעבור אחרים, דרך עיסוק, או נותן, דרך עיסוק, שירות על בסיס דוחות כאמור;

“הממונה” – מי שמונה לפי סעיף 66 כממונה על שיתוף בנתוני אשראי;

“הממונה על הגנת הפרטיות” – מי שמונה לפי סעיף 18 כממונה על הגנת הפרטיות;

“מנהל המאגר” – מי שמונה לפי סעיף 17 כמנהל את המאגר;

“מנפיק כרטיס חיוב” – תאגיד עזר כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), המנפיק כרטיסי חיוב;

“מקור מוסמך” – נותן אשראי, למעט תאגיד בנקאי, מנפיק כרטיסי חיוב וחברת חשמל, שהרשומות המוסדיות שהוא עורך לעניין תשלומים הן רשומות מוסדיות שמתקיימים לגביהן התנאים האמורים בסעיף 36 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל”א-1971⁷;

“מקור מידע” – כל מקור מידע החייב בהעברת מידע למאגר או הרשאי להעביר מידע למאגר, בהתאם להוראות לפי סעיף 19;

“משתמש בנתוני אשראי” – נותן אשראי הרשאי לקבל דוח אשראי מלשכת אשראי לפי סימן ב’ לפרק ז’, ואם קבע השר לפי סעיף 32 גוף נוסף הרשאי לקבל דוח אשראי כאמור – גם גוף כאמור;

“הנגיד” – נגיד בנק ישראל שמונה לפי סעיף 6 לחוק בנק ישראל;

“נושא משרה” – כהגדרתו בחוק החברות;

“נותן אשראי” – מי שנותן אשראי במסגרת עסקת אשראי, דרך עיסוק, וכן מי שמתווך, דרך עיסוק, בעסקאות אשראי בין מלווים ללווים והוא מסוג שקבע השר באישור הוועדה;

⁶ ס”ח התשל”ז, עמ’ 322.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ’ 421.

"נתוני אשראי" – נתונים כמפורט להלן, לגבי לקוח, הכוללים פרטים מזהים לגבי כפי שקבע השר לפי סעיף 107, והדרושים להערכת הסיכוי שהלקוח יעמוד בפירעון תשלומים שבהם הוא מתחייב:

- (1) נתונים לגבי תשלומים שבהם התחייב הלקוח ולגבי פירעונם, ובכלל זה תנאי ההתחייבות, וכן צווים או הגבלות שהוטלו על הלקוח לפי דין בשל אי-פירעון;
 - (2) נתונים לגבי בקשות לקוח לנטילת אשראי, ובכלל זה בקשות שהגישה לשכת אשראי לבנק ישראל לפי פרק ז' לקבלת נתוני אשראי מהמאגר;
 - (3) נתונים בדבר היקף האשראי שהלקוח רשאי ליטול מנותן אשראי;
 - (4) נתונים לגבי סוגי חשבונות של הלקוח המתנהלים אצל נותן אשראי, שבהם ניתן אשראי או שקיימת זכות לקבל בהם אשראי, ומאפיינים של חשבונות כאמור;
- "עוסק" – כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981⁸;

"עסקת אשראי" – לרבות נכיון שטר, ערבות להתחייבות של אחר, התחייבות לשיפוי וכן מתן אשראי אגב מכירת נכס או מתן שירות ולמעט שיווק של עסקת אשראי; "פרט מזהה" – שם פרטי, שם משפחה, מספר זהות וכל מידע אחר שיש בו כדי להביא, במישרין או בעקיפין, לזיהוי לקוח מסוים;

"רישיון שירות מידע על עוסקים" – רישיון להפעלת שירות מידע על עוסקים הניתן לפי פרק י';

"רישיון שירות נתוני אשראי" – רישיון להפעלת שירות נתוני אשראי הניתן לפי פרק ד';

"רשם מאגרי מידע" – כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות;

"שירות המתבסס על נתוני אשראי" – שירות מהשירותים המפורטים בסעיף 13;

"שירות מידע על עוסקים" – איסוף, ניהול והחזקה של נתוני אשראי לגבי לקוח בפעילותו כעוסק בלבד, לשם מסירה לאחראי, כדרך עיסוק;

"שירות נתוני אשראי" – קבלת נתוני אשראי הכלולים במאגר בלבד, מבנק ישראל, והחזקתם, לשם מסירה לאחראי או לשם מתן חיווי אשראי לאחראי, כדרך עיסוק;

"שליטה" – כהגדרתה בחוק הבנקאות (רישוי), וכל מונח בהגדרה האמורה יפורש לפי החוק האמור;

"תאגיד בנקאי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), למעט חברת שירותים משותפת;

"השר" – שר המשפטים.

פרק ג': הוראות כלליות

3. איסוף, החזקה ומסירה של נתוני אשראי בידי בנק ישראל
 4. איסור איסוף, החזקה ומסירה של נתוני אשראי בידי מי שאינו בנק ישראל
- בנק ישראל יאסוף נתוני אשראי ממקורות המידע, יחזיק את נתוני האשראי במאגר וימסור אותם ללשכות אשראי וללקוחות, והכול למטרות חוק זה, לשימושים הקבועים בו ובהתאם להוראותיו.
- (א) מי שאינו בנק ישראל לא יאסוף נתוני אשראי לשם מסירתם לאחראי, לא יחזיק בנתוני אשראי לשם מסירתם לאחראי ולא ימסור אותם לאחראי, כדרך עיסוק.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –
- (1) לשכת אשראי רשאית להפעיל שירות נתוני אשראי;
 - (2) לשכת מידע על עוסקים רשאית להפעיל שירות מידע על עוסקים.

⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

5. לא יפעיל אדם שירות נתוני אשראי אלא אם כן הוא לשכת אשראי ובהתאם לתנאי הרישיון שניתן לה.
6. לא יפעיל אדם שירות מידע על עוסקים, אלא אם כן הוא לשכת מידע על עוסקים ובהתאם לתנאי הרישיון שניתן לה.

פרק ד': רישוי שירות נתוני אשראי

7. (א) המבקש להפעיל שירות נתוני אשראי יגיש לממונה בקשה לקבלת רישיון שירות נתוני אשראי (בפרק זה – רישיון).
- (ב) הממונה רשאי לתת רישיון למבקש שמתקיימים בו כל אלה:
- (1) הוא חברה כהגדרתה בחוק החברות;
 - (2) הוא או בעל עניין בו אינו בעל שליטה במשתמש בנתוני אשראי או במיופה כוח בתמורה ואינו נשלט בידי משתמש או מיופה כוח כאמור או בידי בעל שליטה במשתמש או במיופה כוח כאמור וכן לגבי בעל עניין במבקש – הוא אינו משתמש בנתוני אשראי;
 - (3) הוא רשם את מאגר המידע כמאגר מידע לפי חוק הגנת הפרטיות;
 - (4) הוא המציא ערובה בהתאם להוראות סעיף 8;
 - (5) הוא, בעל שליטה בו ונושא משרה בו לא הורשעו בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, המבקש אינו ראוי, לדעת הממונה, לקבל רישיון, ולא הוגש נגד מי מהם כתב אישום בשל עבירה כאמור וטרם ניתן בעניינו פסק דין סופי;
 - (6) הוא עומד בדרישות אבטחה של בנק ישראל וביכולתו להפעיל מערכת טכנולוגית שתמזער את הסיכון לפגיעה בפרטיות הלקוחות ואת הסיכון לפגיעה באבטחת המידע שבידיו.
- (ג) הממונה לא ייתן רישיון אם ראה כי לא התקיימו התנאים כאמור בסעיף קטן (ב) או מטעמים שבטובת הציבור.
- (ד) היה לממונה יסוד סביר להניח שמבקש הרישיון ישתמש במידע שיקבל שלא למטרות חוק זה או שלא יעמוד בדרישות לפי החוק, לא ייתן לו רישיון.
- (ה) הנגיד יקבע הוראות לעניין אופן הגשת בקשה לרישיון לפי סעיף זה, הפרטים שייכללו בה והמסמכים שיצורפו אליה.
8. (א) הממונה ידרוש ממבקש הרישיון, כתנאי למתן הרישיון, שיפקיד בידיו ערובה בסכום שורה, בהתחשב בהיקף הצפוי של עסקו; הנגיד רשאי לקבוע הוראות לעניין זה, ובין השאר את סוג הערובה, אופן קביעת סכומה, אופן הפקדתה, מטרותיה ובהן הבטחת פיצויו של מי שנפגע ממעשה או ממחדל של בעל רישיון, התנאים שבהם ניתן לממשה ודרכי מימושה.
- (ב) נוכח הממונה כי השתנו הנסיבות, באופן שמחייב לדעתו את שינוי הערובה, רשאי הוא להורות על שינויה.
9. חל שינוי בפרט מהפרטים שמסר מבקש הרישיון לממונה בבקשתו או מסמכים שצורפו לה, ידווח על כך לממונה, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מעשרה ימים מהיום שנודע לו על השינוי, ויצרף את המסמכים הנוגעים לעניין; היה השינוי שינוי בפרט מהפרטים הנוגעים לרישומו של מאגר המידע כמאגר מידע לפי חוק הגנת הפרטיות, יודיע על כך מבקש הרישיון לרשם מאגרי המידע בתוך התקופה האמורה.

10. תנאים ברישיון הממונה רשאי לקבוע תנאים והגבלות ברישיון במטרה להבטיח את פעולתה של לשכת אשראי בהתאם להוראות לפי חוק זה, ובכלל זה דרישות לעניין הגנת הפרטיות, אבטחת מידע ושמירת עניינם של לקוחות.
11. (א) הממונה רשאי לבטל רישיון או להתלותו אם מצא כי התקיים אחד מאלה, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות סבירה לטעון את טענותיו:
- (1) הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב או שגוי;
 - (2) חדל להתקיים תנאי מהתנאים למתן הרישיון;
 - (3) לשכת האשראי הפרה הוראה מההוראות לפי חוק זה או לפי חוק הגנת הפרטיות, מהוראות הממונה או תנאי מתנאי הרישיון;
 - (4) נמצאו תלונות חמורות ומוצדקות כלפי לשכת האשראי;
 - (5) לשכת האשראי לא החלה להפעיל שירות נתוני אשראי בתוך שנתיים ממועד מתן הרישיון או שהפסיקה להפעיל את השירות במשך תקופה כאמור;
 - (6) לשכת האשראי החליטה על פירוקה מרצון או שבית המשפט ציווה על הקפאת הליכים, מינה לה כונס נכסים או ציווה על פירוקה;
 - (7) לשכת האשראי ביקשה לבטל את רישיונה;
 - (8) לשכת האשראי הפרה חיקוק הפרה שיש בה כדי לפגוע במהימנותה;
 - (9) טעמים שבטובת הציבור מצדיקים את ביטול הרישיון או את התלייתו.
- (ב) הממונה ימסור לרשם מאגרי המידע, בהקדם האפשרי, הודעה על ביטול רישיון או התלייתו ויפרסם הודעה על כך לציבור באתר האינטרנט של בנק ישראל ובכל דרך נוספת שיקבע הנגיד.
- (ג) על מי שרישיונו בוטל יחולו כל ההוראות החלות על לשכת אשראי לפי חוק זה כל עוד קיימות התחייבויות שנתן ללקוחותיו לפני ביטול הרישיון.
- (ד) הממונה רשאי לתת למי שרישיונו בוטל הוראות בדבר ניהול עסקיו, ככל שהדבר ייראה לו נחוץ כדי להגן על הלקוחות שהתקשרו עמו לפני ביטול הרישיון והלקוחות שנתוני האשראי מתייחסים אליהם; אין בהוראות כאמור כדי לפטור את מי שרישיונו בוטל מאחריותו למילוי התחייבות שנתן לפני ביטול הרישיון.
12. (א) לשכת אשראי רשאית, במסגרת הפעלת שירות נתוני אשראי, לעסוק בפעולות אלה:
- (1) לקבל נתוני אשראי הכלולים במאגר, מבנק ישראל, בכפוף להוראות סעיף 46, ולהחזיקם לשם מסירת דוח אשראי או מתן חיווי אשראי לאחר, ולמסור את הדוח או החיווי לאחר;
 - (2) לקבל דוח ריכוז נתונים רגיל מבנק ישראל לשם מסירתו ללקוח או למיפוח כוח בתמורה, ומסירתו כאמור.
- (ב) לשכת אשראי לא תעסוק בעיסוק שאינו שירות נתוני אשראי כאמור בסעיף קטן (א). אלא אם כן הנגיד, לאחר ששוכנע כי לא יהיה בעיסוק הנוסף משום פגיעה במטרות חוק זה, בניהול התקין של שירות נתוני אשראי או בעניינם של המשתמשים בנתוני אשראי או של הלקוחות, קבע, באישור הוועדה, עיסוק נוסף מותר.
- (ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על פעולות אלה, הנעשות בידי לשכת אשראי:
- (1) מתן שירותים המתבססים על נתוני אשראי, כאמור בסעיף 13;

(2) הפעלת שירות מידע על עוסקים, אם קיבלה רישיון שירות מידע על עוסקים, ומתן כל שירות על בסיס מידע שקיבלה במסגרת פעילותה כאמור בסעיף 62.

13. לשכת אשראי רשאית, נוסף על הפעלת שירות נתוני אשראי כאמור בסעיף 12, לעסוק במתן שירותים אלה:

שירותים
המתבססים על
נתוני אשראי

(1) שירותים כמפורט להלן לנותן אשראי, על בסיס נתוני אשראי שהתקבלו מהמאגר בלבד, לשם עריכת דוח אשראי:

(א) דירוג האשראי של לקוח;

(ב) הודעה על שינוי בדירוג האשראי של לקוח או בנתוני האשראי לגביו הכלולים במאגר;

(ג) ייעוץ בעניינים אלה:

(1) התקשרות בעסקת אשראי עם הלקוח ותנאי העסקה;

(2) הכדאיות בנקיטת אמצעי גבייה לגבי לקוח שפיגר בפירעון תשלומים שבהם התחייב;

(2) שירותים כמפורט להלן ללקוח, על בסיס דוח ריכוז נתונים רגיל:

(א) דירוג האשראי של הלקוח;

(ב) ייעוץ בדבר ההתנהלות הפיננסית של הלקוח;

(ג) הודעה על שינוי בדירוג האשראי של הלקוח או בנתוני האשראי לגביו הכלולים במאגר;

(3) ייעוץ לנותן אשראי על בסיס מידע לא מזוהה הכלול במאגר, כאמור בסעיף 45, בדבר מאפייני האשראי המצרפי שנתן נותן האשראי ללקוחותיו ובדבר רמת הסיכון הנובעת מהאשראי המצרפי האמור.

14. לא תתנה לשכת אשראי מתן שירות נתוני אשראי בשירות מהשירותים המתבססים על נתוני אשראי או בשירות שקבע הנגיד כעיסוק נוסף מותר לפי הוראות סעיף 12(ב).

איסור התניית
שירות בשירות

15. (א) לשכת אשראי תמנה ממונה על פניות הציבור, שפרטיו יפורסמו בדרך שיוורה עליה הממונה.

ממונה על פניות
ציבור בלשכת
אשראי

(ב) הממונה יקבע את תפקידיו ואת דרך פעולתו של הממונה על פניות הציבור בלשכת אשראי.

פרק ה': הקמת מאגר נתוני אשראי ומטרותיו

16. (א) בנק ישראל יקים מאגר מידע שיכלול נתוני אשראי שהתקבלו ממקורות מידע לפי הוראות פרק ו'; נוסף על כך יכלול מאגר המידע נתונים לגבי בקשות לתיקון מידע שהוגשו לפי פרק ח' וכן נתונים לגבי פניות לקוחות למאגר לפי החוק.

הקמת מאגר נתוני
אשראי ומטרותיו

(ב) המאגר יישמש למטרות אלה, בלבד:

(1) מסירת נתוני אשראי ללשכות האשראי לגבי לקוח מסוים לשם עריכת דוח אשראי, ובכלל זה לשם מתן שירותים המתבססים על נתוני אשראי, או מתן חייוי אשראי לגבי לקוח מסוים בהתאם להוראות סימנים ב' ו'ג' לפרק ז', או לשם מסירתם למיזם כוח בתמורה בהתאם להוראות סימן ה' לפרק האמור;

(2) מסירה ללקוח של מידע לגביו, בהתאם להוראות סימן ד' לפרק ז';

- (3) יצירת בסיס מידע לא מזוהה שימש את בנק ישראל לשם ביצוע תפקידיו לפי חוק בנק ישראל, בהתאם להוראות סעיף 44;
- (4) יצירת בסיס מידע לא מזוהה שימש את לשכות האשראי לשם פיתוח מודלים סטטיסטיים למתן חיוויי אשראי ושירותים המתבססים על נתוני אשראי, בהתאם להוראות סעיף 45.

(ג) המערכת הטכנולוגית שתשמש את המאגר תמנע, ככל האפשר ובשים לב לחלופות טכנולוגיות מקובלות, שייבחנו מעת לעת, את הסיכון לפגיעה בפרטיות הלוקחות ואת הסיכון לפגיעה באבטחת מידע שבמאגר, ותעוצב ותעודכן בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע.

17. מנהל המאגר
המאגר ינוהל בידי עובד בנק ישראל שימנה הנגיד.
18. ממונה על הגנת הפרטיות
(א) הנגיד ימנה ממונה על הגנת הפרטיות והוא יהיה עובד בנק ישראל.
(ב) תפקידי הממונה על הגנת הפרטיות יהיו –

- (1) לייעץ למנהל המאגר בנושא יישום הוראות חוק הגנת הפרטיות וההנחיות רשם מאגרי המידע, ובכלל זה הגדרת מידע כמידע לא מזוהה;
- (2) לייעץ לממונה בנוגע לבירור תלונות ציבור בעניין פגיעה בפרטיות;
- (3) לייעץ למנהל המאגר בנוגע לבדיקות ולביצוע סקרים לאיתור סיכונים לפגיעה בפרטיות לקוחות;
- (4) לגבש תכנית הדרכה לכל מי שמועסק בתפעול המאגר בקשר להגנה על הפרטיות;
- (5) לדווח לנגיד על הסיכונים והכשלים שאיתור בקשר להגנת הפרטיות במאגר ולהמליץ על הפעולות שיש לנקוט בקשר לכך; דיווח לפי פסקה זו יימסר לנגיד בשנתיים הראשונות מיום התחילה כאמור בסעיף 123 – אחת לרבעון, ולאחר מכן – לפחות אחת לשנה;
- (6) לדווח לרשם מאגרי המידע אם נוכח שאירעה פגיעה מהותית בפרטיות.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכות הנגיד להטיל על הממונה על הגנת הפרטיות תפקידים אחרים בבנק ישראל, ובלבד שהם נוגעים להגנת הפרטיות בבנק ישראל.

פרק ו': העברת מידע למאגר ושמירתו

19. העברת נתוני אשראי למאגר בידי מקורות המידע
(א) מקורות המידע המפורטים להלן יעבירו למאגר נתוני אשראי לשם הכללתם במאגר:
- (1) כונס הנכסים הרשמי;
- (2) לשכות ההוצאה לפועל;
- (3) בנק ישראל;
- (4) בתי המשפט;
- (5) חברת חשמל;
- (6) בנק הדואר; לעניין זה, "בנק הדואר" – החברה הבת כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986⁹;
- (7) תאגידים בנקאיים;

⁹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

(8) מנפיקי כרטיסי חיוב;

(9) מקור מוסמך הנותן אשראי קמעונאי בהיקף שנתי כפי שקבע הנגיד בהסכמת השר ושר האוצר או לפי הצעת אחד מהם; ואולם בבחינת ההיקף השנתי של גוף מוסדי, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981¹⁰, לא יובאו בחשבון הלוואות שניתנו לעמיתים או למבוטחים כנגד כספי עמיתים או מבוטחים.

(ב) נתוני האשראי שיעבירו מקורות המידע לפי סעיף קטן (א) יהיו כפי שקבע השר בהסכמת הנגיד ושר האוצר, ובכפוף להוראות אלה:

(1) הנתונים שיעביר בנק ישראל יהיו נתונים בדבר היות הלקוח לקוח מוגבל או לקוח מוגבל חמור, כמשמעותם בחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981¹¹;

(2) הנתונים שיעביר בית המשפט יהיו נתונים בדבר צו הגבלה שנתן לפי סעיף 7 לחוק החברות;

(3) הנתונים שתעביר חברת חשמל יהיו נתונים בדבר תשלומים בעד צריכת חשמל.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) –

(1) השר, בהסכמת הנגיד ושר האוצר או לפי הצעת אחד מהם, רשאי לקבוע כי מקור מידע מהמקורות המנויים בסעיף קטן (א) שמתקיימים לגביו תנאים שיקבע, לא יהיה חייב בהעברת נתוני אשראי למאגר;

(2) לעניין חברת חשמל – השר, הנגיד או שר האוצר רשאי לקבוע כי היא אינה חייבת בהעברת נתוני אשראי למאגר.

(ד) (1) מקור מוסמך רשאי להעביר נתוני אשראי כפי שקבע השר למאגר, בהסכמת הנגיד ושר האוצר או לפי הצעת אחד מהם.

(2) השר, בהסכמת הנגיד ושר האוצר או לפי הצעת אחד מהם, רשאי לקבוע מקורות מידע נוספים שיהיו רשאים להעביר נתוני אשראי כפי שקבע למאגר, אם מצא כי יש צורך בכך לשם השגת מטרות חוק זה המנויות בסעיף ו(א), ובלבד שהוספת מקורות המידע לא נדרשת רק לשם השגת המטרה המנויה בפסקה (4) שבסעיף האמור.

(ה) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א)(9), השר, בהסכמת הנגיד, רשאי לקבוע כי מקור ממקורות המידע המנויים בסעיף קטן (ד) יהיה חייב להעביר נתוני אשראי למאגר, כאמור באותו סעיף קטן.

(ו) מקור מידע ינקוט אמצעים נאותים להבטחת הדיוק והמהימנות של נתוני האשראי שהוא מעביר למאגר לפי סעיף זה; הממונה רשאי להורות על אמצעים להבטחת הדיוק והמהימנות כאמור.

(ז) הממונה יורה על אופן העברת נתוני אשראי למאגר לפי סעיף זה והמועד להעברתם, ורשאי הוא לקבוע הוראות מפורטות לעניין נתוני האשראי שיועברו, והכול בכפוף לתקנות שקבע השר, לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ד).

(ח) תקנות שיקבע השר וכללים שיקבע הנגיד לפי סעיף זה טעונים אישור של הוועדה.

¹⁰ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

¹¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 136.

20. איסור או הגבלה על העברת נתוני אשראי למאגר
- הממונה רשאי לאסור או להגביל העברת נתוני אשראי למאגר בידי מקור מידע, אם מצא כי הדבר דרוש לשם שמירה על מטרות חוק זה ובהתקיים נסיבות חריגות; עשה כן, יפרסם הממונה הודעה על כך לציבור באתר האינטרנט של בנק ישראל ובכל דרך נוספת שיקבע הנגיד.
21. שמירת נתוני האשראי במאגר
- (א) בנק ישראל ישמור במאגר בלבד את נתוני האשראי שהועברו למאגר ממקורות המידע לפי סעיף 19.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בנק ישראל רשאי שלא לשמור במאגר נתוני אשראי שהועברו ממקור מידע מסוים, אם מצא כי מקור המידע לא נקט אמצעים נאותים להבטחת הדיוק והמהימנות של נתוני האשראי בהתאם להוראות סעיף 19(ו) או שלא נקט אמצעים לאבטחת המידע בהתאם להוראות לפי סעיפים 60 או 68 או אם התקיימו נסיבות חריגות אחרות.
22. בקשת לקוח לאי-הכללת נתוני אשראי לגביו במאגר
- (א) לקוח רשאי לבקש מבנק ישראל שנתוני האשראי לגביו לא ייכללו במאגר (בסעיף זה – בקשה לאי-הכללת נתונים).
- (ב) הגיש לקוח בקשה לאי-הכללת נתונים, לא ישמור בנק ישראל נתוני אשראי לגביו שיעברו למאגר אחרי מועד הגשת הבקשה, וימחק מהמאגר את הפרטים המזהים של הלקוח הכלולים בנתוני האשראי לגביו שבמאגר במועד הגשת הבקשה, למעט פרטים מזהים כאמור הכלולים בנתוני אשראי שנמסרו ללשכת אשראי לפי פרק ז' לפני המועד האמור, שיישמרו במאגר לשם תיעוד בלבד בהתאם להוראות סעיף 23; מחיקת הפרטים המזהים לפי סעיף קטן זה תיעשה באופן שלא יהיה ניתן עוד לקשר בין נתוני האשראי שמהם נמחקו הפרטים המזהים ובין הלקוח.
- (ג) ביקש הלקוח מבנק ישראל לחזור בו מבקשה לאי-הכללת נתונים, ישמור בנק ישראל במאגר את נתוני האשראי לגבי הלקוח שיעברו למאגר לאחר המועד שבו ביקש כאמור.
- (ד) ביקשה לשכת אשראי מבנק ישראל לקבל נתוני אשראי מהמאגר לגבי לקוח מסוים, ואין במאגר נתוני אשראי לגבי הלקוח בשל בקשה לאי-הכללת נתונים שהגיש, יודיע על כך בנק ישראל ללשכת האשראי, והלשכה תיידע את המשתמש בנתוני האשראי בדבר.
- (ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) –
- (1) הועברו למאגר, בידי מקור מידע, נתוני אשראי המפורסמים על פי דין או נתוני אשראי אחרים, המעידים באופן מובהק על כך שהלקוח אינו עומד בפירעון תשלומים שבהם התחייב, והכול כפי שקבע השר בהסכמת הנגיד ובאישור הוועדה (בסעיף קטן זה – נתונים בדבר אי-פירעון), לא יהיה הלקוח זכאי להגיש בקשה לאי-הכללת נתונים עד תום שלוש שנים ממועד העברת הנתונים כאמור (בסעיף קטן זה – תקופת ההגבלה);
- (2) הועברו למאגר, בידי מקור מידע, נתונים בדבר אי-פירעון, לאחר שהלקוח הגיש בקשה לאי-הכללת נתונים, ישמור בנק ישראל במאגר, ממועד העברת הנתונים כאמור למאגר ואילך, על אף הגשת הבקשה, את כל נתוני האשראי לגבי הלקוח שיועברו למאגר; הלקוח יהיה רשאי לבקש שהחל מתום תקופת ההגבלה לא ייכללו במאגר נתוני אשראי לגביו.
- (ו) חלות לגבי לקוח הוראות סעיף קטן (ה), יידע בנק ישראל את הלקוח שהגיש בקשה לאי-הכללת נתונים על כך וכן יודיע לו, לפני תום תקופת ההגבלה, על זכותו לחזור ולהגיש בקשה לאי-הכללת נתונים.

(ז) בקשות לקוח לפי סעיף זה יוגשו באופן שיקבע הנגיד, באישור הוועדה, והוא רשאי לקבוע מועדים לטיפול בבקשות כאמור.

23. (א) בנק ישראל ישמור את המידע שבמאגר המפורט בסעיף 16(א), לתקופה של עשר שנים מהמועד שבו הועבר למאגר; חלפו שלוש שנים ממועד העברת המידע למאגר,

תקופת החזקת מידע במאגר

תיעשה השמירה ביתרת התקופה לשם תיעוד בלבד (בסעיף זה – תקופת התיעוד).

(ב) לשכת אשראי, משתמש בנתוני אשראי או מיופה כוח בתמורה רשאים לקבל מבנק ישראל, לבקשתם, בתקופת עשר השנים האמורה בסעיף קטן (א), את הנתונים השמורים במאגר כאמור באותו סעיף קטן, שנמסרו להם בעבר לפי סימנים ב' עד ה' לפרק ז', אם הנתונים דרושים להם לאחד מאלה, ואולם אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו של הלקוח לקבל את הנתונים האמורים לפי סימן ד' לפרק ז':

(1) הליך משפטי בינם ובין הלקוח, ובלבד שההליך האמור קשור למידע שנמסר ונמסרה ללקוח הודעה על הבקשה לקבלת הנתונים כאמור;

(2) בקרה או פיקוח הנעשים על פי דין;

(3) מטרת אחרות שקבע השר באישור הוועדה.

(ג) בתום תקופת התיעוד, ימחק בנק ישראל מהמאגר את הפרטים המזהים של הלקוח המתייחסים למידע שחלפה לגביו התקופה האמורה, באופן שלא יהיה ניתן עוד לקשר בין המידע האמור ובין הלקוח.

פרק ז': גישה למידע שבמאגר והשימושים במידע

סימן א': הוראות כלליות

24. לא יימסר מידע מהמאגר ולא תהיה גישה למידע כאמור אלא לגורמים המפורטים מסירת מידע מהמאגר

25. (א) מי שקיבל נתוני אשראי הכלולים במאגר או חיווי אשראי, לפי הוראות פרק זה, יעשה בהם שימוש רק למטרה שלשמה התבקשו. ייחוד השימוש

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לשכת אשראי רשאית לעשות שימוש בנתוני אשראי שקיבלה מהמאגר, גם לשם מתן שירותים המתבססים על נתוני אשראי.

סימן ב': דוח אשראי

26. (א) לא יועברו נתוני אשראי לגבי לקוח לפי הוראות סימן זה מהמאגר ללשכת אשראי ומלשכת אשראי לנותן אשראי, אלא אם כן מתקיימים כל אלה (בסימן זה – התנאים להעברת נתונים לשם עריכת דוח אשראי): תנאים להעברת נתוני אשראי לשם עריכת דוח אשראי

(1) נתוני האשראי דרושים לנותן האשראי לשם התקשרות בעסקת אשראי עם אותו לקוח או לשם הבטחת קיום תנאי העסקה;

(2) נותן האשראי הוא מקור מידע המעביר נתוני אשראי למאגר לפי פרק ו' לגבי כל הלקוחות שיש לו נתוני אשראי לגביהם, או שהתחייב להעביר נתוני אשראי כאמור באופן ובמועד שהורה הממונה, ובלבד שהמועד שהורה הממונה להעברת הנתונים לא יעלה על שנה מהמועד שנמסרו לו נתונים מהמאגר, אלא אם כן קבע השר, בהסכמת הנגיד, תקופה אחרת;

(3) נותן האשראי אינו נותן אשראי בסיכון נמוך; לעניין זה, "נותן אשראי בסיכון נמוך" – עוסק הנותן אשראי אגב מכירת נכס או מתן שירות, לתקופות קצרות או בסכומים נמוכים, כפי שיקבע השר, בהתייעצות עם הנגיד;

(4) הלקוח נתן את הסכמתו המפורשת לכך שנתוני האשראי לגבי הכלולים במאגר יימסרו ללשכת אשראי לשם עריכת דוח אשראי שיימסר לנותן האשראי, ולכך שהסכמתו כאמור תעמוד בתוקפה עד למועד סיום עסקת האשראי או עד למועד מוקדם יותר, לפי בחירתו; הסכמת הלקוח כאמור תינתן רק לגבי עסקת אשראי מסוימת.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א)2, השר בהסכמת הנגיד, רשאי לקבוע כי נותני אשראי, מסוג שיקבע, יהיו רשאים לבקש דוח אשראי מלשכת האשראי אף שאינם מעבירים או מתחייבים להעביר נתוני אשראי למאגר.

(ג) השר, בהתייעצות עם הנגיד, יקבע הוראות לעניין אופן מתן ההסכמה המפורשת בידי הלקוח כאמור בסעיף קטן (א)4 ולעניין אופן הוכחת קיומם של התנאים להעברת נתונים לשם עריכת דוח אשראי.

(ד) תקנות שיקבע השר לפי סעיף זה טעונות אישור של הוועדה.

27. בקשת נותן אשראי לקבל דוח אשראי מלשכת אשראי לשם התקשרות בעסקת אשראי עם אותו לקוח או לשם הבטחת קיום תנאי העסקה, ובלבד שמתקיימים התנאים להעברת נתונים לשם עריכת דוח אשראי.

28. בקשת לשכת אשראי לקבל נתוני אשראי מהמאגר לשם עריכת דוח אשראי הוגשה ללשכת אשראי בקשה לקבל דוח אשראי לגבי לקוח, כאמור בסעיף 27, והתקיימו התנאים להעברת נתונים לשם עריכת דוח אשראי, רשאית היא, לשם עריכת הדוח, לבקש מבנק ישראל לקבל נתוני אשראי לגבי אותו לקוח, הכלולים במאגר.

29. מסירת נתוני אשראי מהמאגר לשם עריכת דוח אשראי הוגשה לבנק ישראל בקשה לקבל נתוני אשראי לגבי לקוח, כאמור בסעיף 28, ימסור בנק ישראל ללשכת אשראי, נתוני אשראי לגבי הלקוח, הכלולים במאגר.

30. (א) לקוח רשאי לבקש מבנק ישראל שנתוני אשראי לגביו, הכלולים במאגר, לא יימסרו לשם עריכת דוח אשראי לפי הוראות סימן זה (בסעיף זה – בקשה לאי-מסירת נתונים); השר רשאי לקבוע כי בקשה לאי-מסירת נתונים יכול שתוגש לגבי נותני אשראי מסוימים או לגבי נותני אשראי מסוג מסוים, ורשאי הוא לקבוע תנאים לבקשה כאמור.

(ב) הגיש לקוח בקשה לאי-מסירת נתונים, לא ימסור בנק ישראל נתוני אשראי בהתאם לבקשה, כל עוד הלקוח לא חזר בו וביקש מבנק ישראל כי יימסרו נתוני האשראי לגביו, והכול גם אם נותן האשראי קיבל את הסכמת הלקוח כאמור בסעיף 26(א)4.

(ג) ביקשה לשכת אשראי מבנק ישראל לקבל נתוני אשראי מהמאגר לגבי לקוח מסוים, והלקוח הגיש בקשה לאי-מסירת נתונים, יודיע על כך בנק ישראל ללשכת האשראי, והלשכה תיידע את נותן האשראי בדבר.

(ד) בקשות לפי סעיף זה יוגשו באופן שיקבע הנגיד, באישור הוועדה, והוא רשאי לקבוע מועדים לטיפול בבקשות כאמור.

31. (א) נותן אשראי שקיבל דוח אשראי לשם התקשרות בעסקת אשראי עם לקוח, או שקיבל דוח אשראי לשם הבטחת קיום תנאי עסקת אשראי שהתקשר בה ושינה לרעה את תנאי עסקת האשראי של לקוח, יודיע על כך מיד ללקוח וימסור לו את פרטי לשכת האשראי שממנה קיבל את דוח האשראי.

(ב) השר, באישור הוועדה, רשאי לקבוע הוראות לעניין חובת מסירת דוח אשראי שהתקבל לפי סעיף קטן (א) מנותן האשראי או מלשכת אשראי ללקוח, ורשאי הוא לקבוע תנאים למסירה כאמור.

32. השר, בהסכמת הנגיד ובאישור הוועדה, רשאי, אם מצא כי הדבר דרוש לשם השגת מטרות חוק זה, לקבוע כי מי שאינו נותן אשראי יהיה רשאי לקבל מלשכת אשראי דוח אשראי, בתנאים שיקבע השר, ובלבד שניתנה הסכמת הלקוח כאמור בסעיף 26(א)(4) ובכפוף להוראות סעיף 30; קבע השר כאמור, יחולו על מי שקבע את ההוראות החלות על נותן אשראי הזכאי לקבל דוח אשראי, בשינויים המחויבים ובשינויים שיקבע השר.

סימן ג': חיווי אשראי

33. נותן אשראי רשאי לבקש מלשכת אשראי לקבל חיווי בשאלה אם לתת אשראי ללקוח לשם התקשרות בעסקת אשראי עם אותו לקוח, ובלבד שיידע את הלקוח מראש ובאופן מפורש על כוונתו לקבל חיווי כאמור ועל כך שלשם קבלת החיווי לשכת האשראי תגיש לבנק ישראל בקשה לקבלת נתוני האשראי לגביו הכלולים במאגר, והכול בדרך שקבע הנגיד באישור הוועדה.

34. הוגשה ללשכת אשראי בקשה לקבל חיווי אשראי לגבי לקוח, רשאית היא, לשם מתן חיווי האשראי, לבקש מבנק ישראל לקבל נתוני אשראי לגבי אותו לקוח, הכלולים במאגר.

35. (א) הוגשה לבנק ישראל בקשה מאת לשכת אשראי לקבל נתוני אשראי מהמאגר לשם מתן חיווי אשראי, ומצא הבנק כי נתוני האשראי לגבי אותו לקוח הכלולים במאגר מעידים באופן מובהק על כך שהלקוח אינו עומד בפירעון תשלומים שבהם התחייב, ימסור בנק ישראל ללשכת האשראי את נתוני האשראי לגבי הלקוח הכלולים במאגר; לעניין זה יקבע השר, בהסכמת הנגיד ובאישור הוועדה, נסיבות שיש בהן כדי להעיד באופן מובהק על כך שהלקוח אינו עומד בפירעון תשלומים שבהם התחייב.

- (ב) אין במאגר נתוני אשראי המעידים באופן מובהק על כך שהלקוח אינו עומד בפירעון תשלומים שבהם התחייב, כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך בנק ישראל ללשכת האשראי, והלשכה תיידע את נותן האשראי בדבר; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מחובת היידוע לפי סעיף 22(ד).

36. לשכת אשראי רשאית למסור לנותן אשראי, יחד עם חיווי האשראי לגבי לקוח, נתוני אשראי לגבי אותו לקוח המפורסמים על פי דין ונתוני אשראי אחרים הקשורים לנתונים כאמור, והכול כפי שקבע השר באישור הוועדה.

37. (א) פיגר לקוח בתשלומיו לחברת חשמל בעד צריכת חשמל, כפי שקבע השר, רשאית חברת חשמל לבקש מלשכת אשראי לקבל חיווי בשאלה אם לנקוט אמצעי גבייה לגבי אותו לקוח, ובלבד ששלחה ללקוח הודעה על כוונתה לקבל חיווי לגביו ועל כך שלשם קבלת החיווי תגיש לשכת האשראי לבנק ישראל בקשה לקבלת נתוני האשראי לגביו הכלולים במאגר, והכול כפי שקבע הנגיד.

(ב) על חיווי לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סימן זה החלות על חיווי אשראי, בשינויים המחויבים.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על חברת חשמל אם אינה מעבירה נתוני אשראי למאגר בשל ההוראות לפי סעיפים 19(ג) או 20.

סימן ד': דוח ריכוז נתונים לבקשת לקוח

38. (א) לקוח זכאי לקבל מבנק ישראל דוח ריכוז נתונים רגיל ודוח ריכוז נתונים מלא.
(ב) הדוח יהיה בשפה פשוטה וברורה, ויצוינו בו, בין השאר, פרטים אלה:

- (1) סוגי מידע שאינם כלולים במידע שנמסר ללשכת אשראי לשם עריכת דוח אשראי, לפי הוראות סעיף 46;
- (2) נתונים המעידים באופן מובהק על כך שהלקוח אינו עומד בפירעון תשלומים שבהם התחייב לפי סעיפים 22(ה) או 35(א);
- (3) בקשות שהגישה לשכת אשראי לבנק ישראל לפי פרק ז' לקבלת נתוני אשראי מהמאגר.

(ג) לקוח רשאי לבקש כי דוח ריכוז הנתונים יהיה בשפה העברית או הערבית; לא ייקבע לקוח שהדוח יישלח לו בשפה מסוימת, יישלח הדוח בשפה העברית.

(ד) דוח ריכוז נתונים יימסר ללקוח בלא תשלום, לפי בקשתו, אחת לשנה; בנק ישראל ימסור אחת לשנה הודעה ללקוחות על זכותם זו בדרך שיקבע הנגיד; דוחות ריכוז נתונים נוספים באותה שנה יימסרו ללקוח, לבקשתו, תמורת תשלום וכפי שיקבע הנגיד.

(ה) בנק ישראל רשאי למסור ללקוח, לפי בקשתו, מידע לגבי הכלול במאגר גם שלא במסגרת דוח ריכוז נתונים, תמורת תשלום וכפי שיקבע הנגיד.

39. לשכת אשראי רשאית, לבקשת לקוח, לקבל מבנק ישראל דוח ריכוז נתונים רגיל לגבי קבלת דוח ריכוז נתונים רגיל באמצעות לשכת אשראי

סימן ה': דוח ריכוז נתונים רגיל לבקשת מיופה כוח בתמורה

40. מיופה כוח בתמורה רשאי לקבל מבנק ישראל דוח ריכוז נתונים רגיל לגבי הלקוח שיפיה את כוחו, באמצעות לשכת אשראי ובהתאם להוראות סימן זה.

41. בקשת מיופה כוח בתמורה לקבל באמצעותה דוח ריכוז נתונים רגיל לגבי לקוח, רשאית לשכת האשראי לפנות לבנק ישראל בבקשה לקבל דוח ריכוז נתונים כאמור, ובלבד שהתקיימו לגבי מיופה הכוח התנאים שקבע הנגיד לפי סעיף 43 ותנאים שהורה הממונה לשם קבלת הדוח מהמאגר (בסימן זה – התנאים להעברת דוח ריכוז נתונים).

42. (א) הגישה לשכת אשראי לבנק ישראל בקשה לקבל נתוני אשראי לגבי לקוח בעקבות בקשה של מיופה כוח בתמורה, ימסור בנק ישראל ללשכת האשראי דוח ריכוז נתונים רגיל לגבי הלקוח, בהתאם להוראות שנתן הממונה לעניין זה.

(ב) השר, בהסכמת הנגיד ובאישור הוועדה, יקבע הוראות לעניין אופן מתן יפוי הכוח על ידי לקוח כאמור בסימן זה ולעניין אופן הוכחת קיומם של התנאים להעברת דוח ריכוז נתונים לשם מסירת דוח ריכוז נתונים רגיל.

43. הוראות לעניין תנאים להעברת דוח ריכוז נתונים

הנגיד, בהסכמת השר ובאישור הוועדה, יקבע תנאים שעל מיופה הכוח בתמורה לעמוד בהם לשם קבלת דוח ריכוז נתונים רגיל לגבי הלקוח, ובכלל זה לקבוע את השימושים שמיופה הכוח בתמורה יהיה רשאי לעשות במידע שבדוח ובנתוני האשראי שיקבל מהמאגר.

סימן ו': גישה למידע לא מזוהה במאגר והשימושים בו

44. (א) בנק ישראל רשאי לעשות שימוש במידע לא מזוהה הכלול במאגר לשם ביצוע תפקידיו לפי חוק בנק ישראל.

(ב) בנק ישראל רשאי להעביר למאגר מידע מזוהה לגבי לקוחות, הנמצא בידיו מכוח סמכויותיו לפי דין (בסעיף קטן זה – מידע חיצוני), לשם הצלבתו עם מידע מזוהה הכלול במאגר והפקת מידע לא מזוהה הדרוש לו לשם ביצוע תפקידיו לפי חוק בנק

ישראל, ובלבד שהמידע החיצוני יימחק מהמאגר מיד לאחר הפקת המידע הלא מוזהה; הצלבת המידע לפי סעיף קטן זה תיעשה, ככל האפשר, באופן שלא ייחשף במסגרתה מידע מוזהה בפני מורשי הגישה למידע מוזהה בהתאם להוראות סעיף 60(ג), מעבר לחשיפה הדרושה לצורך הצלבת המידע.

45. (א) בנק ישראל רשאי לתת ללשכת אשראי גישה למידע לא מוזהה הכלול במאגר, הדרוש לה לפיתוח מודל סטטיסטי לשם מתן חיווי אשראי ושירותים המתבססים על נתוני אשראי; גישה כאמור תינתן לגבי מידע לא מוזהה שמועד הכללתו במאגר חל בחמש השנים שקדמו למועד שבו ניתנה הגישה אליו.
- (ב) לשכת אשראי לא תעתיק ולא תשמור מידע לא מוזהה שיש לה גישה אליו לפי סעיף קטן (א); השר, בהסכמת הנגיד, רשאי לקבוע נסיבות שבהן תהיה לשכת אשראי רשאית להעתיק ולשמור חלק ממידע לא מוזהה כאמור, באופן ובתנאים שיקבע, וככל הדרוש לפיתוח מודל סטטיסטי כאמור בסעיף קטן (א).

סימן ז': הוראות שונות לעניין מסירת מידע ושימוש בו

46. בנק ישראל לא יכלול בנתוני האשראי שהוא מוסר מהמאגר ללשכת אשראי לפי פרק זה לשם עריכת דוח אשראי או חיווי אשראי, פרטי מידע מזהים לגבי מקורות המידע, למעט לגבי מקורות המידע המפורטים בסעיף 19(א)(1) עד (5); השר רשאי לקבוע פרטי מידע נוספים שאין לכלול בנתוני האשראי הנמסרים לשם עריכת דוח אשראי או חיווי אשראי או דוח ריכוז נתונים רגיל לשם מסירתו למיופה כוח בתמורה.
47. (א) בנק ישראל ימסור ללשכת אשראי, לשם עריכת דוח אשראי או חיווי אשראי, לפי בקשת הלשכה שהוגשה בהתאם להוראות סימנים ב' או ג', רק נתוני אשראי שמועד הכללתם במאגר חל בשלוש השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה בידי הלשכה.
- (ב) השר רשאי לקבוע תקופות קצרות מהתקופה שבסעיף קטן (א) לגבי סוגי נתוני אשראי שיקבע.
48. (א) השר, בהסכמת הנגיד ובאישור הוועדה, רשאי לקבוע הוראות לעניין מסירת המידע הכלול במאגר, לפי פרק זה, ורשאי הוא לקבוע תנאים למסירה כאמור.
- (ב) הממונה רשאי להורות על דרכי מסירת המידע הכלול במאגר לפי פרק זה, ובכלל זה להורות כי המסירה תהיה בדרך של מתן גישה למאגר באופן ובתנאים שיוורה.
49. (א) לשכת אשראי שקיבלה נתוני אשראי מהמאגר לפי פרק זה תחזיק בהם לתקופה המזערית הנדרשת לשם מתן שירות נתוני אשראי או שירות המתבסס על נתוני אשראי, אך לא יותר מהתקופה שיקבע השר באישור הוועדה.
- (ב) השר, באישור הוועדה, יקבע את התקופה המרבית להחזקת נתוני אשראי בידי מיופה כוח בתמורה.
50. (א) הנגיד רשאי לקבוע את הסכומים המרביים שתגבה לשכת אשראי בעד שירותים שהיא מספקת לפי סעיפים 12 או 13; קבע הנגיד כאמור, לא תגבה לשכת אשראי תשלום בסכום העולה על הסכום המרבי שקבע.
- (ב) לשכת אשראי תרווח לנגיד, אחת לשנה, על תשלום שדרשה בעד כל אחד מהשירותים שסיפקה, בדרך שקבע הנגיד.
51. לשכת אשראי לא תביא בחשבון נתונים בדבר מינו, גילו, נטייתו המינית, גזעו, דתו, ארץ מוצאו, לאומיותו, מקום מגוריו ומצבו המשפחתי או הבריאותי של לקוח, לעניין המודל הסטטיסטי שלה הדרוש לה למתן שירותים המתבססים על נתוני אשראי וחיווי אשראי, לעניין מתן חיווי אשראי על לקוח ולעניין דירוג אשראי שלו.

- שימוש בדוח
אשראי או בחייווי
אשראי עדכניים
52. (א) בהחלטתו להתקשר בעסקת אשראי עם לקוח או לשם הבטחת קיום תנאי העסקה, לא יתחשב משתמש בנתוני אשראי, דרוח אשראי לא עדכני.
- (ב) בהחלטתו אם לתת אשראי ללקוח, לא יתחשב נותן אשראי בחייווי אשראי לא עדכני.
- (ג) לעניין סעיף זה, רואים דוח אשראי או חייווי אשראי שחלפו שישים ימים מיום קבלתם כדוח אשראי או חייווי אשראי לא עדכניים, אלא אם כן קבע השר תקופה קצרה מזו.
53. משתמש בנתוני אשראי רשאי להחזיק בדוח אשראי עד תום תקופת עסקת האשראי עם הלקוח שבקשר אליה התבקש הדוח, ואם התבקש הדוח לשם החלטה על התקשרות בעסקת אשראי, ולא נכרתה העסקה – ימחק את דוח האשראי בתוך שישים ימים מיום קבלתו, אלא אם כן קבע השר תקופה קצרה מזו.
54. הגבלה על העברת נתוני אשראי
- הממונה רשאי לאסור או להגביל, לצמיתות או לתקופה שיקבע, מסירה לפי פרק זה של נתוני אשראי הכלולים במאגר ללשכת אשראי, וכן לאסור או להגביל העברת נתוני אשראי שקיבלה לשכת אשראי לפי פרק זה למשתמש בנתוני אשראי או למיזם כוח בתמורה, אם מצא כי הדבר דרוש לשם שמירה על מטרות חוק זה והתקיימו נסיבות חריגות.

פרק ח': תיקון מידע הכלול במאגר

55. תיקון מידע בידי מקור מידע
- גילה מקור מידע כי נתוני אשראי לגבי לקוח שהעביר למאגר אינם נכונים, שלמים או מדויקים או שחל בהם שינוי מכל סיבה שהיא, יודיע על כך לבנק ישראל ויעביר לו את נתוני האשראי המעודכנים, בהקדם האפשרי ולכל המאוחר בתוך שבעה ימים, אלא אם כן קבע הממונה תקופה אחרת, והכול באופן שיוורה הממונה.
56. תיקון מידע לבקשת לקוח
- (א) סבר לקוח כי מידע לגביו הכלול במאגר אינו נכון, שלם או מדויק, זכאי הוא לפנות לבנק ישראל בבקשה למחוק מידע, להשלים מידע או לתקנו.
- (ב) הוגשה לבנק ישראל בקשה לפי סעיף קטן (א), וסבר הבנק כי לשם טיפול בבקשה יש צורך כי מקור המידע יערוך בירור, יציין במאגר כי מתקיים הליך בירור בנוגע לאותו מידע, ויפנה למקור המידע לשם בירור הבקשה.
- (ג) פנה בנק ישראל אל מקור המידע כאמור בסעיף קטן (ב), יערוך מקור המידע בירור בעניין ויעביר למנהל המאגר את תוצאות הבירור, בהקדם האפשרי ולכל המאוחר בתוך שבעה ימים, אלא אם כן קבע הממונה תקופה אחרת; העלה הבירור כי יש צורך בהשלמת המידע או בתיקונו – יעביר מקור המידע לבנק ישראל גם את המידע המעודכן, בהקדם האפשרי ולכל המאוחר בתוך שבעה ימים, אלא אם כן קבע הממונה תקופה אחרת, והכול באופן שהורה הממונה.
- (ד) לא העביר מקור המידע את תוצאות הבירור בתוך התקופה כאמור בסעיף קטן (ג), יורה הממונה למנהל המאגר על הפעולות שיש לנקוט במאגר בנוגע למידע.
57. עדכון המידע במאגר והודעה על העדכון
- (א) מנהל המאגר יעדכן מיד את המידע הכלול במאגר בהתאם למידע המעודכן שהועבר ולבירור שנערך לפי סעיפים 55 או 56, לפי העניין; התגלעה מחלוקת בין מקור המידע והלקוח לעניין נתון אשראי הכלול במאגר, רשאי בנק ישראל לרשום הערה בעניין במאגר או למחוק את נתון האשראי שבמחלוקת.
- (ב) הממונה ייתן הוראות לעניין מסירת מידע שעודכן לפי סעיף קטן (א) ללקוח, ללשכת האשראי, למשתמשים בנתוני אשראי או למיזם כוח בתמורה.

פרק ט': שמירת סודיות ואבטחת מידע

58. (א) אדם שהגיע אליו מידע על לקוח לפי חוק זה, ובכלל זה מי שהמידע הגיע אליו בתוקף תפקידו, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות חוק זה או לפי צו של בית משפט.

(ב) הגיע לידי אדם מידע לא מזוהה שמקורו במאגר, לא יבצע כל פעולה לאיתור זהות הלקוח שהמידע מתייחס אליו.

59. על אף האמור בפרק ד' לחוק הגנת הפרטיות והוראות כל דין אחר, לא יועבר מידע אל המאגר או ממנו, אלא בהתאם להוראות חוק זה.

60. (א) בנק ישראל יאסוף את המידע המועבר למאגר, ישמור וימסור אותו –

(1) בדרך שתבטיח הגנה מפני דליפת מידע מהמאגר או פריצה אליו, וכן מפני העברה, חשיפה, מחיקה, שימוש, שינוי או העתקה בלא רשות כדין;

(2) בדרך שתמנע שימוש במידע בניגוד להוראות לפי חוק זה;

(3) בדרך שתבטיח כי הגישה למידע תהיה בהתאם להוראות לפי חוק זה ותאפשר בקרה ופיקוח על אופן השימוש במאגר;

(4) בדרך שתבטיח שהמידע הלא מזוהה נשמר ונמסר ככזה.

(ב) לשם קיום מטרות חוק זה ולהבטחת פרטיות הלקוחות ולשם מתן גישה של לשכת אשראי למידע לא מזוהה במאגר כאמור בסעיף 45, ישמור בנק ישראל במאגר את נתוני האשראי וכל מידע אחר על לקוח כמידע לא מזוהה, בנפרד מכל פרט מזהה; ואולם יהיה ניתן לקשר בין נתוני האשראי וכל מידע אחר על לקוח לפרטים המזהים, תוך יצירת מידע מזוהה, לשם עדכון הנתונים במאגר לגבי לקוח מסוים ומסירתם בהתאם להוראות חוק זה, וכן לצורך אחר הנדרש במישורין לשם הפעלת המאגר כפי שיקבע הנגיד בהסכמת השר; ההפרדה בין המידע המזוהה ובין המידע הלא מזוהה וקישור הנתונים לפי סעיף קטן זה ייעשו בדרך שיוורה הממונה, בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע.

(ג) הנגיד, בהסכמת השר, יקבע הוראות הדרושות לשם אבטחת המידע המועבר למאגר, הכלול בו והנמסר ממנו, ובין השאר הוראות בעניינים אלה:

(1) אופן איסוף המידע ורישומו, בידי מקור המידע, בדרך שתבטיח את מהימנות המידע, דיוקו ואבטחתו;

(2) אופן העברת המידע למאגר, אופן שמירתו במאגר ואופן השימוש בו ואבטחתו;

(3) אופן הגישה למידע הכלול במאגר, ובכלל זה מורשי הגישה למידע מזוהה או לא מזוהה, ואמצעי הזיהוי הנדרשים מלשכת אשראי לשם שימוש במערכת הטכנולוגית המשמשת את המאגר לרבות ביצוע פעולות בה, וכן הוראות בדבר בקרה על המערכת האמורה;

(4) אופן העברת מידע מזוהה ללשכת אשראי, שמירתו במערכת הטכנולוגית המשמשת את לשכת האשראי, השימוש בו, אבטחתו ומחיקתו.

(ד) בנק ישראל יחזיק את מאגר נתוני האשראי במיתקנו.

פרק י': הפעלת שירות מידע על עוסקים

61. (א) הממונה רשאי לתת רישיון שירות מידע על עוסקים (בפרק זה – רישיון) למבקש שמתקיימים בו כל אלה:

רישוי שירות מידע על עוסקים

- (1) הוא חברה כהגדרתה בחוק החברות;
- (2) הוא רשם את מאגר המידע כמאגר מידע לפי חוק הגנת הפרטיות;
- (3) הוא המציא ערובה בהתאם להוראות סעיף 8;
- (4) הוא, בעל שליטה בו ונושא משרה בו לא הורשעו בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, המבקש אינו ראוי, לדעת הממונה, לקבל רישיון, ולא הוגש נגד מי מהם כתב אישום בשל עבירה כאמור וטרם ניתן בעניינו פסק דין סופי;
- (5) ביכולתו להפעיל מערכת טכנולוגית שתמוזער את הסיכון לפגיעה בפרטיות הלקוחות ואת הסיכון לפגיעה באבטחת המידע שבידי המבקש.
- (ב) הממונה לא ייתן רישיון שירותי מידע על עוסקים למבקש אם ראה כי לא התקיימו התנאים כאמור בסעיף קטן (א) או מטעמים שבטובת הציבור.
- (ג) היה לממונה יסוד סביר להניח שמבקש הרישיון ישתמש במידע שיקבל שלא למטרות חוק זה או שלא יעמוד בדרישות לפי החוק, לא ייתן לו רישיון.
- (ד) הנגיד יקבע הוראות לעניין אופן הגשת בקשה לרישיון לפי סעיף זה, הפרטים שייכללו בה והמסמכים שיצורפו אליה.
- (ה) הוראות סעיפים 8 עד 11 יחולו, בשינויים המחויבים, על רישוי שירות מידע על עוסקים.
62. לשכת מידע על עוסקים רשאית, במסגרת הפעלת שירות מידע על עוסקים, לאסוף ולהחזיק בכל מידע שקיבלה כדין על לקוח בפעילותו כעוסק בלבד, לרבות נתוני אשראי על לקוח בפעילותו כאמור (בפרק זה – נתוני אשראי על עוסק), ולמסרם לאחז, והכול בכפוף לתקנות שקבע השר לפי סעיף 64, ככל שקבע.
63. לעניין דירוג אשראי של עוסק, לא תביא לשכת מידע על עוסקים בחשבון נתונים בדבר מינו, גילו, נטייתו המינית, גזעו, דתו, ארץ מוצאו, לאומיותו, מקום מגוריו ומצבו המשפחתי או הבריאותי.
64. השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הפעלת שירות מידע על עוסקים בידי לשכת מידע על עוסקים, בין השאר בעניינים אלה:
- (1) סוג נתוני אשראי על עוסק שלשכת מידע על עוסקים לא תהיה רשאית לאסוף, להחזיק ולמסור;
- (2) מקורות המידע שמהם לשכת המידע על עוסקים לא תהיה רשאית לאסוף נתוני אשראי;
- (3) שימושים אסורים בנתוני אשראי על עוסק;
- (4) אופן מסירת נתוני אשראי על עוסק.
65. לשכת מידע על עוסקים תחזיק במידע שאספה במסגרת מתן שירות מידע על עוסקים לתקופה של שבע שנים לפחות מיום קבלת המידע.

פרק י"א: הממונה על שיתוף בנתוני אשראי

סימן א': מינוי הממונה ותפקידיו

66. (א) הנגיד ימנה ממונה על שיתוף בנתוני אשראי, והוא יהיה עובד בנק ישראל. מינוי הממונה ותפקידיו

(ב) הממונה יהיה אחראי לשיתוף בנתוני אשראי לפי חוק זה, ויפעל לשם אבטחת המידע, ההגנה על פרטיות הלקוחות ושמירה על עניינם של הלקוחות ומשתמשים בנתוני אשראי; תפקידי הממונה יהיו, בין השאר –

- (1) מתן רישיונות שירות נתוני אשראי ורישיונות שירות מידע על עוסקים;
 - (2) פיקוח ועריכת בקרה על פעולתן של לשכות האשראי ולשכות מידע על עוסקים, ובכלל זה לגבי פיתוח המודלים הסטטיסטיים בידי הלשכות;
 - (3) פיקוח ועריכת בקרה על פעולות של מקורות המידע המעבירים מידע למאגר, של המשתמשים בנתוני אשראי ושל מיופי כוח בתמורה;
 - (4) מתן הוראות, לפי סעיף 68, ללשכת אשראי וללשכת מידע על עוסקים, למקורות מידע המעבירים מידע למאגר, למשתמשים בנתוני האשראי ולמיופי כוח בתמורה.
- (ג) הממונה רשאי לקבל מידע מהמאגר לשם ביצוע תפקידיו לפי חוק זה ובמידה הנדרשת לכך.

סימן ב': מרשמים

67. (א) הממונה ינהל מרשמים כמפורט להלן: מרשמים

- (1) מרשם של לשכות אשראי;
 - (2) מרשם של מקורות מידע, המעבירים מידע למאגר או שהתחייבו להעביר מידע למאגר לפי הוראות פרק ו';
 - (3) מרשם של משתמשים בנתוני אשראי;
 - (4) מרשם של מיופי כוח בתמורה מסוג שיקבע הנגיד;
 - (5) מרשם של לשכות מידע על עוסקים.
- (ב) (1) במרשמים לפני סעיף קטן (א) יכלול הממונה פרטים על לשכות אשראי, על מקורות מידע, על משתמשים בנתוני אשראי ועל מיופי כוח בתמורה, שהממונה אסר או הגביל מסירת מידע מהמאגר אליהם לפי הוראות סעיפים 20 או 54.
- (2) נמסרו נתוני אשראי ממקור מידע לפי סעיף 108, יצוין במרשם כאמור בסעיף קטן (א)(2), לאיזו לשכת אשראי נמסר המידע.
- (ג) המרשמים יהיו פתוחים לעיון הציבור באתר האינטרנט של בנק ישראל.

סימן ג': הוראות הממונה

68. (א) לשם ביצוע תפקידיו, רשאי הממונה, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת הוראות הממונה שמונתה לפי סימן ד' –

- (1) לתת הוראות ללשכות האשראי וללשכות שירות מידע על עוסקים הנוגעות לדרכי פעולתן וניהולן, של נושאי משרה בהן וכל מי שמועסק על ידיהן, והכול לשם קיום מטרות חוק זה, לשם ניהולן התקין של הלשכות, ולשם השמירה על עניינם של הלקוחות ושל המשתמשים בנתוני אשראי, ההגנה על פרטיות הלקוחות ואבטחת המידע; הוראות כאמור יכול שיינתנו לכלל הלשכות או לסוג מסוים מהן;

(2) לתת הוראות למקורות המידע המעבירים מידע למאג, למשתמשים בנתוני אשראי ולמיופי כוח בתמורה, בפעולתם לפי חוק זה, לשם קיום מטרות חוק זה ולשם השמירה על עניינם של הלקוחות ושל המשתמשים בנתוני אשראי, ההגנה על פרטיות הלקוחות ואבטחת המידע; הוראות כאמור יכול שיינתנו לכלל מקורות המידע, המשתמשים בנתוני אשראי או מיופי הכוח בתמורה או לסוג מסוים מהם.

(ב) היה בכוונת הממונה לתת הוראות לפי סעיף קטן (א) בעניין שיש לשר או לנגיד סמכות לפי חוק זה להתקין לגביו תקנות או כללים, יודיע הממונה על כוונתו כאמור לשר או לנגיד, לפי העניין.

69. פרסום הוראות הממונה (א) הוראות הממונה לפי סעיף 68 וכל הוראה אחרת של הממונה לפי חוק זה שהיא בת פועל תחיקתי, אין חובה לפרסמן ברשומות, ואולם הממונה יפרסם ברשומות הודעה על מתן הוראות כאמור ועל מועד תחילתן.

(ב) הוראות הממונה כאמור בסעיף קטן (א) וכל שינוי בהן, יועמדו לעיון הציבור במשרדי הממונה ויפורסמו באתר האינטרנט של בנק ישראל, באופן שיאפשר מעקב אחר שינוין לאורך זמן ותיעודן, ורשאי הנגיד לקבוע דרכים נוספות לפרסומן.

סימן ד': הוועדה המייעצת לעניין הוראות הממונה

70. הוועדה המייעצת (א) הנגיד ימנה ועדה שתפקידה לייעץ לממונה לעניין מתן הוראות לפי סעיף 68 (בסימן זה – הוועדה המייעצת).

(ב) הוועדה המייעצת תהיה בת שמונה חברים, ובהם לפחות ארבע נשים, וזה הרכבה:

(1) אחד יהיה משפטן שהוא עובד המדינה, שימונה לפי הצעת היועץ המשפטי לממשלה;

(2) אחד יהיה עובד משרד האוצר, שימונה לפי הצעת שר האוצר;

(3) אחד מחברי הוועדה המייעצת ימונה מקרב עובדי המדינה או מקרב הציבור, והוא יהיה מומחה בהגנה על הפרטיות;

(4) חמישה ימונו מקרב הציבור –

(א) שניים יהיו אנשי משק וכלכלה, או חברי הסגל האקדמי הבכיר או מי שהיו חברי סגל כאמור במוסד מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958¹², שהם בעלי ניסיון או השכלה בתחום השירותים הפיננסיים;

(ב) שניים יהיו בעלי ניסיון בתחום החינוך הפיננסי או שהם בעלי ניסיון בפעילות חברתית בתחום זה;

(ג) אחד יהיה מומחה באבטחת מידע או בטכנולוגיות מידע.

(א) הנגיד ימנה אחד מחברי הוועדה המייעצת ליושב ראש הוועדה ואחד מהם לסגן היושב ראש.

(ד) הוועדה המייעצת תתכנס לבקשת יושב ראש הוועדה או לבקשת הממונה, ותכלול בסדר יומה כל נושא שבסמכותה על פי בקשת היושב ראש או הממונה.

(ה) שלושה חברי הוועדה המייעצת, ובהם היושב ראש או סגן היושב ראש, יהיו מניין חוקי בישיבותיה.

¹² ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

(ו) לא ימונה לחבר הוועדה המייעצת מי שהורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לכהן כחבר הוועדה או מי שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור וטרם ניתן בעניינו פסק דין סופי.

71. (א) לא ימונה ולא יכהן כחבר הוועדה המייעצת מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר הוועדה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו.

(ב) חבר הוועדה המייעצת יימנע מהשתתפות בדיון בישיבות הוועדה, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר הוועדה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו; חבר הוועדה לא יטפל במסגרת תפקידו בוועדה בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות הוועדה.

(ג) התברר לחבר הוועדה המייעצת כי הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), יודיע על כך בהקדם האפשרי, ליושב ראש הוועדה; היה חבר הוועדה האמור יושב ראש הוועדה – יודיע על כך לנגיד (ד) לעניין סעיף זה, אחת היא אם מילוי התפקיד האחר נעשה בתמורה או שלא בתמורה.

(ה) בסעיף זה –

”עניין אישי” – לרבות עניין אישי של קרובו או עניין של גוף אחר שהוא או קרובו הם בעלי עניין או נושאי משרה בו;

”קרוב” – בן זוג, הורה, הורה הורה, בן או בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד או דודה וילדיהם, חותן, חותנת, חם, חמות, חתן, כלה, נכד או נכדה, לרבות חורגים, וכן אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר הוועדה.

72. תקופת כהונתו של חבר הוועדה המייעצת תהיה שלוש שנים מיום מינויו, וניתן למנותו לתקופת כהונה נוספת כאמור, ובלבד שלא יכהן יותר משלוש תקופות כהונה.

73. (א) חבר הוועדה המייעצת יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לנגיד;

(2) נבצר ממנו דרך קבע, לדעת הנגיד, למלא את תפקידו;

(3) הוא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי למלא את תפקידו או שהוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה כאמור וטרם ניתן בעניינו פסק דין סופי;

(4) הנגיד נוכח כי הוא נעדר בלא סיבה סבירה, משלוש ישיבות רצופות של הוועדה המייעצת או מיותר ממחצית הישיבות שקיימה בשנה אחת; יושב ראש הוועדה ידווח לנגיד על חבר הוועדה שנעדר מישיבותיה כאמור;

(5) לגבי חבר ועדה מייעצת שהוא עובד המדינה – הוא חדל להיות עובד המדינה.

(ב) פקעה כהונתו של חבר הוועדה המייעצת, יפעל הנגיד למינוי חבר ועדה במקומו, בהקדם האפשרי.

74. הוועדה המייעצת תקבע את דרכי עבודתה וסדרי דיוניה ככל שלא נקבעו לפי חוק זה. סדרי עבודה

75. קיום הוועדה המייעצת, סמכויותיה ותוקף המלצותיה, לא ייפגעו מחמת שהתפנה מקומו של חבר בה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו. שמירת תוקף

76. לא יגלה אדם דבר מדיוני הוועדה המייעצת או מכל חומר שנמסר לה, אלא אם כן הנגיד הסמיך אותו לכך; ואולם עיקרי המלצות הוועדה המייעצת והפרוטוקולים של דיוניה יפורסמו באתר האינטרנט של בנק ישראל, למעט עיקרי המלצות או פרוטוקולים של דיון מסוים, או חלקם, שהוועדה, בהחלטה מנומקת בכתב שתפורסם באתר האינטרנט של בנק ישראל, הורתה שלא לפרסמם.
77. חברי הוועדה המייעצת שאינם עובדי המדינה זכאים לגמול והחזר הוצאות בעבור השתתפות בישיבות הוועדה, בשיעור שיקבע הנגיד; הגמול האמור ישולם בידי בנק ישראל.

סימן ה': בירור תלונות ציבור

78. (א) הממונה יברר תלונות ציבור בדבר פעולה של לשכת אשראי, לשכת מידע על עוסקים, מקור מידע המעביר מידע למאגר לפי פרק ו', משתמש בנתוני אשראי ומיפיה כוח בתמורה וכן תלונות הקשורות בהפעלת המאגר.
- (ב) נגעה תלונה לעניין שהדיון לגביו החל לפני בית משפט או בורר או לעניין אשר הוכרע בידי בית משפט או בורר, יביא זאת הממונה בחשבון במסגרת שיקוליו אם לברר את התלונה.
79. (א) בירור תלונה יהיה בדרך שתיראה לממונה, והוא לא יהיה קשור להוראות שבסדרי הדין או בדיני ראיות.
- (ב) הממונה יביא את התלונה לידיעת הנילון וייתן לו הזדמנות להשיב עליה; נגעה התלונה ללשכת אשראי, יודיע הממונה גם לממונה על פניות הציבור בה.
- (ג) ביקש מתלונן להופיע לפני הממונה, רשאי הממונה לזמנו לצורך שמיעתו.
80. נגעה תלונה לפגיעה בפרטיות, יעבירה הממונה גם לידיעת הממונה על הגנת הפרטיות, ורשאי הוא להתייעץ עמו לבירור התלונה.
81. (א) מצא הממונה שהתלונה היתה מוצדקת, יודיע על כך למתלונן ולנילון; הממונה רשאי לפרש בתשובתו את תמצית ממצאיו ורשאי הוא להורות לנילון לתקן ליקוי שהעלה הבירור, בין לעניין המקרה שעליו התלונה ובין בדרך כלל, בדרך ובמועד שהורה, ורשאי הממונה להורות למנהל המאגר לתקן את המידע שבמאגר; הורה הממונה על תיקון מידע שבמאגר יחולו ההוראות לפי סעיף 57, בשינויים המחוייבים.
- (ב) מצא הממונה שהתלונה אינה מוצדקת, או שאינה ראויה לבירורו, יודיע על כך למתלונן ולנילון, ורשאי הוא לפרש בתשובתו את תמצית ממצאיו.
- (ג) העלה הבירור חשד שנעברה עבירה פלילית, יביא הממונה את העניין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.
82. הדרכים להגשת תלונות יפורסמו באתר האינטרנט של בנק ישראל, בשפה ברורה ופשוטה בעברית, בערבית, באנגלית וברוסית.

פרק י"ב: פיקוח

83. הגדרות – פרק י"ב בפרק זה –

"נתוני מערכת" – אחד מאלה:

- (1) נתונים על החזקה וניהול של מידע ושל מאגרי מידע, בידי לשכת אשראי או לשכת מידע על עוסקים, והשימוש בהם, הדרושים לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה בידי הלשכה, ובלבד שאינם כוללים מידע מזוהה;

(2) רישומים שלשכת אשראי או לשכת מידע על עוסקים חייבת לשמור לפי חוק זה, אגב ניהול של מאגר מידע, אחזקתו או שימוש בו; "מחשב", "חומר מחשב", "חדירה לחומר מחשב" ו"פלט" – כמשמעותם בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.¹⁵

84. (א) הממונה יסמיך מבין עובדי בנק ישראל מפקחים שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי פרק זה, לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה; הודעה על מינוי מפקח ועל שינוי לגבי מינוי יפורסמו באתר האינטרנט של בנק ישראל באופן שיאפשר לעקוב אחר שינויים שנעשו.

(ב) לא ימונה מפקח לפי הוראות סעיף קטן (א) אלא אם כן מתקיימים לגביו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע ולא הוגש נגדו כתב אישום בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי, לדעת הממונה, להיות מפקח;

(2) הוא קיבל הכשרה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה הממונה;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה הממונה;

(4) לעניין הסמכויות לפי סעיפים 85(4) ו-86 – הוא מיומן לביצוע פעולות של חדירה לחומר מחשב והפקת פלט תוך חדירה כאמור.

85. לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה, רשאי מפקח – סמכויות מפקח

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך, לרבות פלט, שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של ההוראות לפי חוק זה;

(3) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר להציג לפניו או למסור לו עותק מחומר מחשב הכולל נתוני מערכת או מידע מדגמי הדרוש לשם הפיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה; מידע מדגמי לפי פסקה זו יידרש רק בהיקף הנחוץ למימוש תכליות הפיקוח;

(4) לחדור לחומר מחשב של לשכת אשראי או לשכת מידע על עוסקים, בהתאם להוראות סעיף 86;

(5) להיכנס למקום שהכניסה אליו דרושה לשם מילוי תפקידיו ובו פועל גוף מפקח, או למקום שיש לו יסוד סביר להניח כי פועל בו גוף מפקח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט; לעניין זה, "גוף מפקח" – לשכת אשראי, לשכת מידע על עוסקים, מקור מידע המעביר מידע למאגר, משתמש בנתוני אשראי או מיופה כוח בתמורה.

86. לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה בידי לשכת אשראי או לשכת מידע על עוסקים, רשאי מפקח שמתקיימות לגביו ההוראות פסקאות (1) עד (4) של סעיף 77(ב) – חדירה לחומר מחשב של לשכת מידע על עוסקים

(1) לחדור לחומר מחשב של לשכת אשראי או לשכת מידע על עוסקים לשם העתקת נתוני המערכת הכלולים בו, להעתיק את נתוני המערכת כאמור ולהפיק מהם פלט, ובלבד שלא תבוצע חדירה לחומר מחשב אם אינה נדרשת במישרין לשם איתור נתוני המערכת והעתקתם;

(2) לחדור לחומר מחשב של לשכת אשראי או לשכת מידע על עוסקים לשם איסוף מידע מדגמי; מידע מדגמי לפי פסקה זו ייאסף רק בהיקף הנחוץ למימוש תכליות הפיקוח;

¹⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

(3) לחדור לחומר מחשב של לשכת אשראי או לשכת מידע על עוסקים לשם העתקת מידע על לקוח, להעתיק את המידע ולהפיק ממנו פלט, ובלבד שאותו לקוח הסכים לכך מראש ובכתב, ושלא תבוצע חדירה לחומר מחשב אם אינה נדרשת במישורין לשם איתור המידע על אותו לקוח והעתקתו.

87. דרישת חומר מחשב או חדירה לחומר מחשב – הסתייעות במומחה ומחיקת המידע (א) לשם ביצוע הסמכויות לפי פסקאות (3) ו-(4) של סעיף 85, רשאי מפקח להסתייע במומחה, גם אם אינו עובד בנק ישראל, לשם עריכת בדיקה במקום שבו פועל מי שממנו נדרש חומר מחשב לפי אותן פסקאות, ולשם דרישת חומר המחשב או החדירה לחומר המחשב, אם נדרשים לשם כך ניסיון, ידע או אמצעים שאין בידי המפקח, ובלבד שהמפקח נוכח במקום בעת ביצוע הפעולות בידי המומחה ומפקח על ביצוען; המפקח יודיע למומחה על חובת הסודיות החלה עליו.

(ב) מידע מדגמי שנאסף לפי סעיף 85(3) או (4), יימחק ממאגרי המידע של בנק ישראל לאחר סיום הליכי הפיקוח שלשמן נאסף, אך לא יאוחר משישה חודשים ממועד מסירתו או איסופו או במועד מאוחר יותר שיקבע השר.

88. חובת הזדהות מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

- (1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;
- (2) יש בידו תעודה החתומה בידי הממונה המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו שאותה יציג על פי דרישה.

פרק י"ג: עונשין

89. (א) אלה דינם הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין: עונשין

(1) נותן אשראי שביקש מלשכת אשראי חיוויי אשראי, בלי שידע את הלכות על כך, בניגוד להוראות סעיף 33;

(2) חברת חשמל שביקשה חיוויי בשאלה אם לנקוט אמצעי גבייה לגבי לקוח בלי ששלחה הודעה על כך ללקוח, בניגוד להוראות סעיף 37.

(ב) אלה דינם הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין:

(1) מי שעשה שימוש בנתוני אשראי שקיבל מהמאגר, שלא למטרה שלשמה התבקשו, בניגוד להוראות סעיף 25;

(2) לשכת אשראי שהעתיקה או שמרה מידע לא מוזהה, בניגוד להוראות סעיף 45(ב);

(3) לשכת אשראי או מיופה כוח בתמורה שהחזיקו בנתוני אשראי מעבר לתקופה האמורה לפי סעיף 49;

(4) נותן אשראי שהחזיק ברוח אשראי מעבר לתקופת עסקת האשראי, בניגוד להוראות סעיף 53 או שלא מחק את דוח האשראי בתוך התקופה האמורה באותו סעיף;

(5) מי שהגיע לידיו מידע לא מוזהה שמקורו במאגר וביצע פעולה לאיתור זהות הלקוח שהמידע מתייחס אליו, בניגוד להוראות סעיף 58(ב);

(6) לשכת מידע על עוסקים שהחזיקה במידע שאספה במסגרת מתן שירות מידע על עוסקים, לתקופה הקצרה משבע שנים מיום קבלת המידע, בניגוד להוראות סעיף 65.

(ג) אלה דינם מאסר שלוש שנים או הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין:

- (1) מי שאסף נתוני אשראי, החזיק בהם לצורך מסירתם לאחר או מסרם לאחר, דרך עיסוק, בניגוד להוראות סעיף 4;
- (2) לשכת אשראי או לשכת מידע על עוסקים שפעלה שלא בהתאם לתנאי רישיונה, בניגוד להוראות סעיפים 5 או 6, לפי העניין;
- (3) לשכת אשראי העוסקת בעיסוק שאינו שירות נתוני אשראי ואינו עיסוק נוסף מותר לפי קביעת הנגיד, בניגוד להוראות סעיף 12(ב);
- (4) נותן אשראי שביקש מלשכת אשראי דוח אשראי בלי שקיבל את הסכמת הלקוח לכך, בניגוד להוראות סעיף 27;
- (5) לשכת אשראי שהביאה בחשבון, לעניין המודל הסטטיסטי שלה, לעניין חייווי אשראי על לקוח ולעניין דירוג אשראי שלו או לשכת מידע על עוסקים שהביאה בחשבון לעניין דירוג אשראי של עוסק נתונים בדבר מינו, גילו, נטייתו המינית, גזעו, דתו, ארץ מוצאו, לאומיותו, מקום מגוריו, ומצבו המשפחתי או הבריאותי, בניגוד להוראות סעיף 51 או 63, לפי העניין;
- (6) מי שגילה מידע על לקוח שהגיע אליו לפי חוק זה או עשה בו שימוש, בניגוד להוראות סעיף 58(א).

90. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי פרק זה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – מחצית הקנס בשל אותה עבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי פרק זה בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חוקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

(ג) בסעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד לתחום שבו בוצעה העבירה.

פרק י"ד: עיצום כספי

91. בפרק זה, "הסכום הבסיסי" – סכום כמפורט להלן, לפי העניין; הגדרות – פרק י"ד

- (1) לעניין לשכת אשראי, לשכת מידע על עוסקים, מקור מידע המעביר מידע למאגר ומשתמש בנתוני אשראי – 200,000 שקלים חדשים;
- (2) לעניין מיופה כוח בתמורה – 10,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – 50,000 שקלים חדשים.

92. (א) הפעיל אדם שירות נתוני אשראי או שירות מידע על עוסקים, בלי שבידו רישיון לכך, בניגוד להוראות סעיפים 5 או 6, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 50,000 שקלים חדשים.

(ב) מי שהפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה בסכום הבסיסי:

- (1) לשכת אשראי או לשכת מידע על עוסקים שפעלה שלא בהתאם לתנאי רישיונה, בניגוד להוראות סעיפים 5 או 6, לפי העניין;
- (2) לשכת אשראי שרישיונה בוטל ופעלה שלא בהתאם להוראות הממונה לפי סעיף 11(ד);
- (3) לשכת אשראי העוסקת בעיסוק שאינו שירות נתוני אשראי ואינו עיסוק נוסף מותר לפי קביעת הנגיד, בניגוד להוראות סעיף 12(ב);

- (4) לשכת אשראי שהתנתה מתן שירות בשירות אחר או בשירות שנקבע כעיסוק נוסף, בניגוד להוראות סעיף 14;
- (5) לשכת אשראי שלא מינתה ממונה על פניות הציבור, בניגוד להוראות סעיף 15;
- (6) מקור מידע החייב בהעברת מידע למאגר לפי סעיף 19 ולא העבירו בהתאם להוראות הסעיף האמור;
- (7) מקור מוסמך שהעביר מידע למאגר שלא בהתאם להוראות לפי סעיף 19(ד);
- (8) מקור מידע שלא נקט אמצעים להבטחת הדיוק והמהימנות של נתוני האשראי שהעביר למאגר, בניגוד להוראות הממונה לפי סעיף 19(ו), או שהעביר נתוני אשראי בניגוד להוראות הממונה לפי סעיף 19(ז);
- (9) מי שעשה שימוש בנתוני אשראי שקיבל מהמאגר, שלא למטרה שלשמה התבקשו, בניגוד להוראות סעיף 25;
- (10) לשכת אשראי שביקשה מבנק ישראל נתוני אשראי לשם עריכת דוח אשראי, בלי שהתקיימו בבקשה התנאים להעברת נתונים לשם עריכת דוח אשראי, בניגוד להוראות סעיף 28;
- (11) נותן אשראי שקיבל דוח אשראי לשם התקשרות בעסקת אשראי או שקיבל דוח אשראי לשם הבטחת קיום תנאי עסקה שהתקשר בה ושינה לרעה את התנאים של העסקה, בלי שהודיע על כך ללקוח מיד או מסר לו פרטים בדבר לשכת האשראי שממנה קיבל את דוח האשראי, בניגוד להוראות סעיף 31(א);
- (12) נותן אשראי או לשכת אשראי שלא מסרו ללקוח את דוח האשראי, בניגוד להוראות לפי סעיף 31(ב);
- (13) לשכת אשראי שביקשה מבנק ישראל דוח ריכוז נתונים רגיל בעבור מיופה כוח בתמורה, בלי שהתקיימו בבקשה התנאים להעברת דוח ריכוז נתונים, בניגוד להוראות סעיף 41;
- (14) לשכת אשראי שהעתיקה או שמרה מידע לא מזוהה, בניגוד להוראות סעיף 45(ב);
- (15) לשכת אשראי או מיופה כוח בתמורה שהחזיקו בנתוני אשראי מעבר לתקופה האמורה לפי סעיף 49;
- (16) לשכת אשראי שגבתה תשלום בסכום העולה על הסכום המרבי שקבע הנגיד, בניגוד להוראות לפי סעיף 50;
- (17) משתמש בנתוני אשראי שהתחשב בדוח אשראי לא עדכני, בניגוד להוראות סעיף 52(א);
- (18) נותן אשראי שהתחשב בחיווי אשראי לא עדכני, בניגוד להוראות סעיף 52(ב);
- (19) משתמש בנתוני אשראי שהחזיק בדוח אשראי מעבר לתקופת עסקת האשראי, בניגוד להוראות סעיף 53 או שלא מחק את דוח האשראי בתוך התקופה האמורה באותו סעיף;
- (20) לשכת אשראי שמסרה נתוני אשראי למשתמש בנתוני אשראי או למיופה כוח בתמורה, בניגוד להוראות הממונה לפי סעיף 54;

- (21) מקור מידע שלא הודיע לבנק ישראל על נתוני אשראי שאינם שלמים או מדויקים או שחל בהם שינוי או שלא העביר את הנתונים המעודכנים, בהתאם להוראות הממונה, בניגוד להוראות סעיף 55;
- (22) מקור מידע שלא העביר לבנק ישראל תוצאות בירור שערך או מידע מעודכן, בניגוד להוראות סעיף 56(ג);
- (23) מקור מידע שהפר הוראה מהוראות שקבע הנגיד לפי סעיף 60(ג);
- (24) לשכת מידע על עוסקים שהפרה הוראות שקבע השר לפי פסקאות (1) עד (4) של סעיף 64;
- (25) לשכת מידע על עוסקים שהחזיקה במידע שאספה במסגרת מתן שירות מידע על עוסקים, לתקופה הקצרה משבע שנים מיום קבלת המידע, בניגוד להוראות סעיף 65;
- (26) מי שהפר הוראה מהוראות הממונה לפי סעיף 68.

93. (א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 92 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין הממונה, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחל (בפרק זה – המעשה), המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני הממונה לפי הוראות סעיף 94;

(4) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 96, והמועד שממנו יראו הפרה כהפרה נמשכת לעניין הסעיף האמור.

94. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 93 רשאי לטעון את טענותיו לפני הממונה, בכתב או בעל פה לפי החלטת הממונה, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 45 ימים ממועד מסירת ההודעה, ורשאי הממונה להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 45 ימים.

95. (א) הממונה יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 94, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 97.

(ב) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרט הממונה את נימוקי החלטתו.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 94, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

96. (א) בהפרה נמשכת ייווספו על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה 2% לכל יום שבו נמשכת ההפרה; לעניין זה, "הפרה נמשכת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 92, לאחר שהממונה הודיע למפר על הפרת אותה הוראה.
- (ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה למחצית העיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 92, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.
97. (א) הממונה אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).
- (ב) הנגיד, בהתייעצות עם השר ובאישור הוועדה, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, ובשיעורים שיקבע.
98. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני הממונה כאמור בסעיף 95(ד) – ביום מסירת ההודעה על כוונת חיוב; הוגש ערעור לבית משפט לפי סעיף 103 ועוכב תשלומי של העיצום הכספי בידי הממונה או בית המשפט – יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.
- (ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיפים 91 ו-92 יתעדכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון). בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב-1 בינואר של השנה הקודמת; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (ג) הממונה יפרסם ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעודכנים לפי סעיף קטן (ב).
99. המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 45 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 95.
100. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייווספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁴ (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומם.
101. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו יחול חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995¹⁵.
102. על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 92 ושל הוראה מההוראות לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.
103. (א) על החלטה סופית של הממונה לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 45 ימים מיום שנמסרה למפר הודעה על החלטה.
- (ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך הממונה או שבית המשפט הורה על כך.

¹⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

¹⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.

(ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א), לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות פרק זה, והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

104. (א) הטיל הממונה עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסם באתר האינטרנט של בנק ישראל פרסום את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
- (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
- (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
- (4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום ושיעורי ההפחתה;
- (5) פרטים על אודות המפר, הנוגעים לעניין;
- (6) שמו של המפר – ככל שהמפר הוא תאגיד.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 103, יפרסם הממונה את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו בדרך שבה פרסם את דבר הטלת העיצום הכספי.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א)6, הממונה רשאי לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, לאחר שניתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו בעניין זה, אם סבר שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם הממונה פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹⁶, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

(ה) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובעניין עיצום כספי שהוטל על יחיד – לתקופה של שנתיים; בפרסום כאמור יישם הממונה אמצעים טכנולוגיים נאותים ומתקדמים כדי למנוע, ככל האפשר, את העיון בפרטים שפורסמו בתום תקופת הפרסום.

(ו) הנגיד רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.

105. (א) תשלום עיצום כספי לפי פרק זה, לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 92, המהווה עבירה.

(ב) שלח הממונה למפר הודעה על כוונת חיוב בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות, המצדיקות זאת.

(ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקוט נגדו הממונה הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב האישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי, יוחזר לו הסכום ששולם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום הסכום עד יום החזרתו.

פרק ט"ו: הוראות שונות

106. בנק ישראל רשאי, לשם ביצוע תפקידיו לפי חוק זה, לפעול לאימות זהותו של לקוח. אימות זהות

¹⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

107. השר, באישור הוועדה, יקבע את הפרטים המזהים של לקוח שייכללו בנתוני אשראי שמעביר מקור מידע למאגר לפי פרק ו' ואת הפרטים המזהים כאמור שייכללו בנתוני אשראי שמוסר בנק ישראל מהמאגר לפי פרק ז'.
108. (א) הנגיד רשאי לקבוע כי מקור מוסמך המעביר נתוני אשראי למאגר לפי סעיף 19(ד), יהיה רשאי, בהתקיים תנאים שיקבע הנגיד, בהתייעצות עם הממונה על הגבלים עסקיים ובאישור הוועדה, לבקש מבנק ישראל כי נתוני האשראי שמסר יישמרו במאגר בנפרד משאר נתוני האשראי וכי הם יימסרו רק ללשכות האשראי שביקש; קבע הנגיד כאמור, ישמור בנק ישראל את המידע במאגר בהתאם ולא ייתן גישה אל מידע שנשמר כאמור אלא ללשכות האשראי שביקש המקור המוסמך.
- (ב) קבע השר לפי סעיף 19(ה) כי המקור המוסמך האמור בסעיף קטן (א) חייב להעביר מידע למאגר, לא יחולו הוראות הסעיף הקטן האמור.
109. מנהל המאגר ימסור ללקוח הודעה בכתב על תחילת איסוף נתוני אשראי לגביו במאגר, שתכלול, בין השאר, את זכותו להגיש בקשה לאי-הכללת נתונים לפי סעיף 22 או בקשה לאי-מסירת נתונים לפי סעיף 30, ואת זכותו לקבל, אחת לשנה, דוח ריכוז נתונים בלא תשלום; הודעה כאמור תימסר ללקוח בתוך 30 ימים ממועד תחילת איסוף הנתונים, בדרך שקבע הנגיד.
110. (א) לא יבקש אדם, במישרין או בעקיפין, לשם העסקת אחר, בין במסגרת יחסי עבודה ובין שלא במסגרת כאמור, נתוני אשראי או דירוג אשראי לגביו, לרבות בדרך של הצהרה או שאלון בכתב, לא יקבל נתונים כאמור ולא יעשה בהם שימוש; הוראות סעיף זה לא יחולו על נתוני אשראי לגבי לקוח המפורסמים על פי דין.
- (ב) ביקש אדם נתוני אשראי, קיבל נתוני אשראי או עשה בהם שימוש בניגוד להוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לחייבו לשלם למי שנתוני האשראי לגביו פיצוי בלא הוכחת נזק בסכום שאינו עולה על הסכום הקבוע בסעיף 29(ב) לחוק הגנת הפרטיות.
- (ג) הוראות סעיף זה יחולו גם על המדינה.
- (ד) לבית הדין לעבודה תהיה סמכות ייחודית לדון בתובענה של עובד או מועמד לעבודה בשל הפרת הוראות סעיף קטן (א).
111. בנק ישראל לא יכלול במאגר נתוני אשראי מסוימים ולא ימסור מהמאגר נתוני אשראי מסוימים, לבקשת ראש גוף ביטחון או מי שהוסמך על ידו לשם כך, מטעמים של ביטחון המדינה או יחסי החוץ שלה ובהתאם לנוהל שיקבעו לעניין זה בנק ישראל והגופים הביטחוניים, באישור ועדת משנה של ועדת הכלכלה של הכנסת, שתוקם בהתאם להוראות סעיף 5 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994¹⁷, והוראות הסעיף האמור יחולו על דיוניה; בסעיף זה, "גוף ביטחון" – צבא ההגנה לישראל, שירות הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, משרד הביטחון ויחידות סמך של משרד הביטחון.
112. הנגיד, בהתייעצות עם השר ובאישור הוועדה, רשאי, לשם השגת מטרות חוק זה, לקבוע כי מקורות המידע החייבים במסירת נתוני אשראי לגבי לקוח לפי פרק ו', כולם או חלקם, יהיו חייבים להעביר למאגר גם נתוני אשראי לגבי תאגידים מסוג שיקבע; בכללים כאמור יקבע הנגיד, בין השאר, הוראות לעניין סוג נתוני האשראי שיועברו, אופן שמירתם במאגר, התנאים למסירתם מהמאגר והשימוש בהם.
113. (א) הנגיד ידווח לוועדה, אחת לשנה, על יישום הוראות חוק זה, ובכלל זה על אלה:
- (1) שלבי מחקר בעניין תרומת המאגר להשגת מטרות חוק זה;

פרטים מזהים
הכלולים בנתוני
אשראי

שמירת מידע
המיועד ללשכת
אשראי מסוימת

מסירת הודעה
ללקוח על תחילת
איסוף נתונים

איסור דרישת נתוני
אשראי לשם העסקה

הגבלה על הכללת
נתונים במאגר
ומסירתם, מטעמים
של ביטחון המדינה
או יחסי החוץ שלה

הרחבת תחולה
על תאגידים

דיווח לכנסת –
הוראת שעה

¹⁷ ס"ח התשנ"ה, עמ' 140.

(2) שינויים בשוק האשראי הקמעונאי ובהיקף האשראי הקמעונאי;

(3) פעילותם של המאגר, מנהל המאגר, הממונה והממונה על הגנת הפרטיות;

(4) פעולות הפיקוח והבקרה שנעשו לפי חוק זה, ובכלל זה פעולות לגבי פיתוח המודלים הסטטיסטיים, וכן מספר העיצומים הכספיים שהוטלו, סכומם, בשל אילו הפרות הוטלו ומספר ההפרות החוזרות שבוצעו מתוך כלל ההפרות;

(5) מספר תלונות הציבור שהוגשו ועניינן, הטעמים לאי־בירור תלונות, ככל שהיו, וטיפול בליקויים שעלו מהתלונות;

(6) השפעת נתוני האשראי הנמסרים למאגר מחברת חשמל על דירוג האשראי של הלקוחות;

(7) מספר הלקוחות שאין לגביהם דירוג אשראי ומספר הלקוחות שהגישו בקשה לאי־הכללת נתוני האשראי שלהם במאגר או לאי־מסירת נתונייהם לפי סעיפים 22 או 30, לפי העניין, וכן מספר הלקוחות, מתוך הלקוחות האמורים, שננתנו את הסכמתם למסירת דוח אשראי לפי סעיף 26(א)(4);

(8) הודעות שהגיש הממונה לשר או לנגיד, לפי העניין, על כוונתו לתת הוראות, לפי סעיף 68(ב).

(ב) דיווח כאמור בסעיף קטן (א) יימסר לוועדה במשך חמש השנים שמתום שנה מיום תחילתו של חוק זה, ואולם דיווח לעניין פסקה (6) של אותו סעיף קטן יימסר במשך חמש השנים ממועד יום התחילה לעניין חברת חשמל לפי סעיף 123(ד).

(ג) עם סיום המחקר כאמור בסעיף קטן (א)(1), יעביר בנק ישראל את תוצאותיו לוועדה.

114. מעשה או מחדל בניגוד להוראות חוק זה, הוא עוולה בנוזיקין, והוראות פקודת הנוזיקין [נוסח חדש]¹⁸, יחולו עליו, בכפוף להוראות חוק זה.

115. השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

116. (א) הנגיד, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור הוועדה, רשאי לקבוע בצו הוראות בדבר אגרות כמפורט להלן:

(1) אגרה בעד מסירת מידע מהמאגר, ורשאי הוא לקבוע אגרות שונות למשתמשים שונים;

(2) אגרה בעד רישיון;

(3) אגרה שנתית שתוטל על לשכת אשראי ולשכת מידע על עוסקים.

(ב) בצו לפי סעיף קטן (א) רשאי הנגיד לקבוע את דרכי תשלום האגרות ומועדי התשלום, ורשאי הוא לקבוע הפרשי הצמדה וריבית בשל אגרה שלא שולמה במועד.

(ג) אגרות לפי סעיף זה ישולמו לבנק ישראל.

117. אין להתנות על הוראות חוק זה.

118. חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב–2002¹⁹ – בטל.

119. בחוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב–1972²⁰, בסעיף 1, בהגדרה "חוקר פרטי", במקום "לבעל רישיון לפי חוק נתוני אשראי, התשס"ב–2002" יבוא "ללשכת מידע על עוסקים לפי חוק נתוני אשראי, התשע"ו–2016".

¹⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

¹⁹ ס"ח התשס"ב, עמ' 104; התשס"ז, עמ' 415.

²⁰ ס"ח התשל"ב, עמ' 90; התשס"ח, עמ' 245.

120. תיקון חוק שיקים ללא כיסוי – מס' 12
 בחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981²¹, בסעיף 15, במקום "ביצוע חוק שירות נתוני אשׂראי, התשס"ב-2002" יבוא "ביצוע חוק נתוני אשׂראי, התשע"ו-2016".
121. תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) – מס' 20
 בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981²², בסעיף 5א(ב), פסקה (5) – תימחק.
122. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים – מס' 97
 בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000²³, בתוספת הראשונה, בפרט 17, במקום "חוק שירות נתוני אשׂראי, התשס"ב-2002" יבוא "חוק נתוני אשׂראי, התשע"ו-2016".
123. תחילה
 (א) תחילתו של חוק זה 30 חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה); נוכח השר כי דחיית יום התחילה דרושה לשם היערכות להפעלת ההסדר לשיתוף בנתוני אשׂראי לפי חוק זה, רשאי הוא, בהסכמת הנגיד ושר האוצר, לדחות, בצו –
 (1) את יום התחילה בשישה חודשים;
 (2) את יום התחילה, באישור הוועדה, לתקופה נוספת, שלא תעלה על שישה חודשים בכל פעם, ובלבד שסך כל הדחיות לא יעלו על ארבע שנים מיום פרסום החוק.
 (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הנגיד, בהסכמת השר, רשאי לקבוע כי תחילתו של ההוראות לפי חוק זה, ובכלל זה הוראות הממונה, לעניין מסירת מידע ממקורות המידע למאגר, כפי שיפרט בצו, תהיה במועד מוקדם יותר מהמועד האמור בסעיף קטן (א), אם מצא כי הדבר דרוש לשם היערכות להפעלת ההסדר האמור בסעיף קטן (א) ביום התחילה.
 (ג) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א) ובלי לגרוע מהוראות סעיף 19(ג), תחילתן של הוראות סעיפים 19(א) ו-37 (5) שנתיים מיום התחילה (בסעיף קטן זה – יום התחילה לעניין חברת חשמל).
 (2) השר, שר האוצר או הנגיד, רשאי, בצו, ארבעה חודשים לפני יום התחילה לעניין חברת חשמל, לדחות את יום התחילה לעניין חברת חשמל בתקופות נוספות שלא יעלו על שנתיים כל אחת.
 (3) שלושה חודשים לפחות לפני יום התחילה לעניין חברת חשמל, יביא השר לאישור הוועדה תקנות לעניין סעיף 19(ב) בנוגע לנתוני האשׂראי שחברת חשמל תידרש להעביר למאגר לפי חוק זה; ימי פגרת הכנסת לא יבואו במניין התקופה האמורה; לא אישרה הוועדה את התקנות, תודיע על כך הוועדה לשר, והוראות סעיפים 19(א) ו-37 לא יחולו על חברת חשמל; השר יפרסם על כך הודעה ברשומות.
 (ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא הותקנו תקנות לפי סעיף 97, תידחה תחילתו של פרק י"ד עד למועד התקנתן.
124. תקנות וכללים ראשונים
 (א) כללים ראשונים לפי סעיפים (ה) ו-8 יותקנו לא יאוחר משישה חודשים לפני יום התחילה.
 (ב) תקנות וכללים ראשונים לפי סעיפים 19(א) ו-9 (ב), 22(ה) ו-10, 26(א) ו-3(ג), ו-30(ד), 35(א), 36, 38(א) ו-42(ב), 49, 60(ג), 107, 109 ו-125(ד) יותקנו עד יום התחילה.
125. הוראות מעבר
 (א) מי שערב יום התחילה הוא בעל רישיון שירות מידע על עוסקים ולא ניתן לו עד יום התחילה רישיון מאת הממונה לפי פרק י', וכן מי שערב יום התחילה הוא בעל רישיון שירות נתוני אשׂראי, ימסור את נתוני האשׂראי במאגר שבהחזקתו לרשם מאגרי מידע, כפי שיוורה הרשם, והרשם ישמור את המאגר לתקופה של שנתיים.

²¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 136; התשע"ד, עמ' 736.

²² ס"ח התשמ"א, עמ' 258; התשע"ד, עמ' 338.

²³ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ו, עמ' 706.

(ב) מסמכים ומאגרים שנשמרו לפי הוראות תקנה 81 לתקנות שירות נתוני אשׂראי, התשס"ד-2004, ערב יום התחילה, יישמרו בידי רשם מאגרי מידע עד תום שישה חודשים מיום התחילה; ואולם מסמכים ומאגרים כאמור שנמסרו בין יום פרסומו של חוק זה לבין יום התחילה, יישמרו שנתיים לפחות מיום מסירתם לרשם מאגרי מידע.

(ג) על אף האמור בסעיף 109, הודעה כאמור באותו סעיף לגבי לקוחות שתחילת איסוף הנתונים לגביהם במאגר היא ביום התחילה, תפורסם בשפה ברורה ופשוטה בידי בנק ישראל, ברשומות וכן בארבעה עיתונים יומיים בעלי תפוצה רחבה בישראל, שניים מהם בעברית, אחד בערבית ואחד ברוסית, בשידורי הטלוויזיה והרדיו, באתר האינטרנט של בנק ישראל ובמקום נגיש ובלט באתרי אינטרנט נפוצים.

(ד) השר, בהסכמת הנגיד ושר האוצר ובאישור הוועדה, יקבע את התקופה שלגביה יתייחסו נתוני האשׂראי שיועברו למאגר ביום התחילה או במועד שנקבע לפי סעיף 123(ג), לפי העניין, ורשאי הוא לקבוע תקופה כאמור שתחל לפני יום פרסומו של חוק זה.

(ה) בלי לגרוע מהוראות כל דין, הממונה רשאי לתת הוראות לפני יום התחילה בדבר שמירת מידע לשם מסירתו למאגר בידי תאגיד בנקאי או מנפיק כרטיס חיוב, לפני יום התחילה ולתקופה שהורה.

(ו) סמכויות רשם מאגרי מידע לפי פרק ז' לחוק שירות נתוני אשׂראי, כנוסחו ערב יום התחילה (בסעיף זה – החוק הבטל), ימשיכו לחול לגבי הפרה של הוראה מהוראות החוק האמור שנעשתה לפני יום התחילה וסמכויות הפיקוח לפי פרק ג' לחוק האמור יהיו נתונות לרשם לגבי מעשה או מחדל שנעשו לפני יום התחילה.

(ז) (1) מי שהפר לפני יום התחילה הוראה מהוראות החוק הבטל, כמפורט בסעיף 42 לחוק האמור, ימשיכו לגביו הוראות סעיפים 42 עד 48 לחוק האמור.

(2) מי שהפר את הוראות סעיף קטן (א) יחולו עליו הוראות סעיף 42(א) רישא לחוק הבטל.

(ח) נעברה לפני יום התחילה עבירה לפי סעיפים 49 או 50 לחוק הבטל, לא יראו בביטול החוק האמור, בסעיף 118 לחוק זה, כביטול האיסור עליה לעניין סעיף 4 לחוק העונשין.

(ט) מבין החברים מקרב הציבור בוועדה המייעצת שימונו לראשונה, ימונו שלושה חברים לתקופות אלה: אחד ימונה לשנה ושניים ימונו לשנתיים, ותקופה זו לא תימנה כתקופת כהונה לעניין סעיף 72(ב).

126. בתקופה שמיום התחילה עד היום שלפני היום הקבוע כמשמעותו לפי סעיפים 56 הוראת שעה ו-57(ג) לחוק הדואר (תיקון מס' 11), התשע"ב-2012,²⁴ יקראו את ההגדרה "בנק הדואר" שבסעיף 19 לחוק זה כך:

"'בנק הדואר' – החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986,²⁵ בנותנה את השירותים הכספיים כהגדרתם באותו חוק מטעם החברה הבת, כמשמעותה בסעיף 88א לחוק האמור";

איילת שקד
שרת המשפטים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה

²⁴ ס"ח התשס"ב, עמ' 566.

²⁵ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

